

Borge menighet

Plan for trosopplæring

Vedtatt i Borge menighetsråd 20.06.12

Godkjent av biskopen i Sør-Hålogaland 00.00.12

Borge menighet

Plan for trosopplæring

Hovedmål for trosopplæringen	<p>Borge menighet vil at trosopplæring skal</p> <ul style="list-style-type: none">• gi tilhørighet til kirke og menighet• gi kunnskap om og tro på den treenige Gud• gi barn og unge ballast til å klare de utfordringer livet gir <p>Trosopplæringen skal gjenspeile at kirka ligger i et område som står i en tydelig historisk sammenheng med spor fra vikingtid, i en kultur som er preget av fiske og landbruk, og i et område med flott natur.</p>
Grunnlag og særpreg	<p>Borge menighet er en folkekirkemenighet med et bredt engasjement for kirke og menighet. Samtidig har det vært og er mange som bor i området som er tilknyttet frikirkelige menigheter. Borge kirke er i stor grad samlende for bygda og mange har et eierforhold til kirka. Oppslutning på trosopplæringstiltak viser at dette gjelder alle generasjoner. Borge kirke er et nytt kirkebygg, som er godt egnet til ulike aktiviteter, og benyttes av mange. Kirka ligger godt synlig, midt i bygda og framstår som et landemerke når en kjører gjennom området. Knutstad kapell er en viktig institusjon i nordbygda som er preget av befolkningsnedgang og dermed tømming av andre offentlige institusjoner. Engasjementet for drift av kapellet er stor.</p> <p>Mange har en sterk identitet knyttet til det å være fra Borge, selv om de bor andre steder på Vestvågøy. Dette preger gudstjenestelivet i aller høyeste grad. Dåpsandelen de siste 5 år er 239% (andel døpte ift barn som bor i Borge sokn og er døpt) Det er altså mange som velger å døpe sine barn her selv om de nå bor i andre menigheter og en del slutter også opp om gudstjenestene i Borge kirke, særlig ved spesielle gudstjenester som høsttakkefest, julaften m.fl.</p> <p>Oppslutning på gudstjenesten varierer med type gudstjeneste og hvor mange som er engasjert og spesielt invitert. Der de en del viktige dager og tradisjoner har meget god oppslutning.</p> <p>Vestvågøy kommune er en stor landbrukskommune i Nordland og dette preger også tradisjonene i Borge, samtidig som det er et levende landbruk i dag på lik linje med fiskeriene. Bøstad, der Borge kirke ligger, blir betegnet som et kommunedelsenter og har flere tjenestetilbud. Det er rimelig reiseavstand både til Leknes og mot nabokommunen i øst, så yrkestilbudet er variert.</p> <p>Barnekullene har over mange år gått ned, og nå er det to skoler i soknet. Gode samarbeidsrutiner med skoler og barnehager har gitt fine tradisjoner i forbindelse med høytidene. De ulike tradisjoner for ulike alderstrinn er godt</p>

	<p>innarbeidet. Tilknytningen til folkekirken gir store muligheter for en fornyet trosopplæring ved å bygge videre på eksisterende tiltak og møtepunkter. Menigheten har over år hatt en stor speidergruppe, og barnekorarbeid har vært sentralt i menighetens prioriteringer.</p>
<p>Organisering, rammer og ansvar</p>	<p>Borge menighet har 1412 medlemmer, av disse er 278 i alderen 1 – 18 år (2012). Borge menighet vil primært ha egne tiltak for barn tom konfirmasjonsalderen. Enkelte tiltak kan være et samarbeid med andre menigheter, f.eks Stamsund og Valberg siden deler av staben er felles. For ungdom over 13 år, er det naturlig med et samarbeid på Vestvågøy og innen prostiet.</p> <p>Borge menighet har en prest i 100% stilling, 50% diakon og 50% kirkemusiker som begge deles med Stamsund og Valberg menigheter, 100% kontor/kirketjener, og ca 10 % andel ansatte i stillingene skal bidra innen trosopplæring. Alle ansatte i stillingene har ansvarsområdet som kan bidra innen trosopplæring. Ansvar for arbeidsoppgaver avklares i tiltaksdelen. Ansvaret innebærer et ansvar for å ta initiativ og vurdere om tiltaket kan gjennomføres, ikke å ha nødvendigvis å ha ansvar for gjennomføringa.</p> <p>Borge sokn har en moderne kirke med menighetssal, peisestue kjøkken og andre aktivitetsrom, og egner seg svært godt til varierte opplegg i trosopplæringstiltakene. Det er en kirkegård rundt kirken, som også benyttes i forbindelse med tiltakene. Denne fleksibiliteten gjør at Borge kirke brukes både til fellesarrangement på Vestvågøy og prostiet. Knutstad kapell tilhører også soknet og er egnet til trosopplæringstiltak. Kapellet har et fleksibelt kirkerom med stoler og et rimelig nytt kjøkken.</p> <p>Bøstad skole og Borg vikingleirskole ligger i gangavstand til Borge kirke. Det kan være større overnattingsarrangement som leirer og lignende, der en kan ha deler i kirka og ellers ha mange ulike aktiviteter i området.</p> <p>”Borgpresten” har fra gammelt av hatt et stort prestegjeld der konfirmanter og andre deltakere til gudstjeneste måtte gå i flere timer for å komme seg til kirke. Disse gamle ferdseisveiene/kirkestiene er også en ressurs i trosopplæringen.</p> <p>Trosopplæringsplanen rulleres hvert 4. år. Det skjer når et menighetsråd har fungert i 1 år. Tiltaksdelen rulleres hvert annet år og menighetsrådet har trosopplæring som tema minimum en gang pr år. Det oppnevnes en i menighetsrådet som har et særlig ansvar for å følge med arbeidet med trosopplæringstiltak, og som sitter i trosopplæringsutvalget</p> <p>Menighetsrådet oppnevner et trosopplæringsutvalg i etterkant av hvert menighetsrådsvalg. Det skal gjennomføres minimum 1 møte i semesteret. Arbeidsoppgavene er praktisk tilrettelegging, rekruttere frivillige og støtte for frivillige. Mandat utarbeides nærmere av menighetsrådet.</p> <p>En gang i året inviteres det til et kontaktmøte for trosopplæringsarbeidet i Vest-Lofoten. Hvert menighetsråd kan stille med 2 personer. Det kan være fra menighetsråd, trosopplæringsutvalg, frivillige i trosopplæring eller ansatte.</p>

Trosopplæringskoordinator er ansvarlig for gjennomføring av møte. Tema på kontaktmøte er:

- koordinering av felles tiltak,
- vurdere nye tiltak eller større endringer,
- utveksle ideer og erfaringer fra trosopplæringsarbeidet,
- få presentert og diskutert nye konsept ol

Vestvågøy kirkelige fellesråd er vertfellesråd for alle menigheter i Vest-Lofoten. Når saker for trosopplæring behandles, suppleres Vestvågøy kirkelige fellesråd med en representant fra Flakstad menighet og en fra Moskenes menighet, slik at alle menigheter har lik representasjon, i tråd med KL § 12. Borge menighet vil inngå avtaler med andre menigheter eventuelt fellesrådet om felles tiltak som går over tid, for å avklare ressursomfang og en fordeling av ansvar mellom menighetene. Arbeidet gjøres gjennom de lovpålagte organ.

Borge menighet**Sentrale dimensjoner for en helhetlig og systematisk trosopplæring**

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
Samarbeid med hjemmet og familien	<p>Hjemme er den viktigste arena for utvikling av et barns trosliv. Borge menighet vil støtte hjemmet ved å sende og dele ut materiell som legger til rette for å utøve sin tro i hverdagslivet. Ved gjennomføring av de ulike tiltak skal foreldre få et godt innblikk i hva som skal skje, og gjerne involveres enten som ledere eller ved programposter som omfatter hele familien.</p> <p>Trosopplæringstilbudet skal presenteres i en folder som deles ut ved dåpssamtale og ellers er tilgjengelig i kirka med mer. Kontoransatt er ansvarlig for oppdatering.</p> <p>Borge menighet ønsker at foreldre også skal ha innflytelse på menighetens aktiviteter. Det skal gjøres ved at foreldre med barn 0 – 18 år rekrutteres til råd og utvalg slik at de kan være med i beslutningsprosesser.</p> <p>Det skal legges til rette for at foreldre kan diskutere og evaluere 1 tiltak i året. I tiltak for større barn og ungdom, kan det også legges opp til evaluering i tilknytning til tiltaket.</p>	
Barn og unges medvirkning	<p>Barn og ungdom skal få anledning til å medvirke både i gudstjenester og andre aktiviteter. Det kan være tekstlesning, sang, ansvar for leker, praktiske gjøremål mv. Det skal også legges til rette for at barn og ungdom kan få utforme og lage deler/hele ledd i gudstjenester og tiltak, slik at de får sette sitt eget preg på, f.eks. forbønn, preken, sangvalg.</p> <p>Ved oppnevning av utvalg under menighetsrådet, skal en forsøke å rekruttere minst et medlem under 18 år. Det kan være til sang og musikkutvalg, trosopplæringsutvalg, diakoniutvalg mv.</p> <p>Gjennom lederrekruttering kan større barn og ungdom få oppgaver i tiltak rettet mot yngre barn. Da må det legges til rette for varierte oppgaver der de kan bidra ut fra egne evner og interesser. Ved planlegging av tiltak, skal dette alltid vurderes. Vi vil legge til rette for at ungdom rekrutterer ungdom til tiltak, for eksempel at tidligere deltakere på MILK reklamerer for konfirmanter.</p> <p>Det er et mål at minst en ungdom fra menigheten skal delta på ungdommens kirketing årlig. I samarbeid med Vestvågøy kirkelige fellesråd, skal en ved kirkevalg legge vekt på informasjonen at alle over 15 år har stemmerett. Det informeres om dette der konfirmantkullene får kirkelig stemmerett før de er 18 år.</p>	
Inkludering og	Ved invitasjon til alle trosopplæringstiltak skal det informeres om at menigheten vil legge til rette for barn og unge med spesielle	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
tilrettelegging	<p>behov. Borge menighet vil strekke seg langt for å tilrettelegge, både når det gjelder språk, fysisk handikap og utviklingshemming.</p> <p>Ved merkostnader ved tilrettelegging, søker menigheten fellesrådet om midler. Fellesrådet kan stille med midler inntil tilsvarende det menighetsrådet skyter inn. (jfr. fellesrådsvedtak 25/11) Ved behov for tilrettelegging i konfirmantundervisningen, er omfanget større, og løsninger må være tilpasset den enkeltes behov og menighetens mulighet til tilrettelegging. Dette er en del av kommunens finansiering. For barn og unge med rett til individuell plan (IP), kan det tilrettelegges ved å nedfelle dette i planen, jfr. rundskriv I-6/2009. Dette må da skje i samarbeid med foreldrene.</p> <p>Det er behov for ulik kompetanse, og innen dette feltet skal ansatte med relevant kompetanse kunne ha midlertidige oppgaver i alle menigheter i vertsfellessrådsområdet som har behov, etter avtale med kirkeverge (jfr. vedtak 25/11).</p> <p>Hvert år arrangerer menigheten kirkehelg for utviklingshemmede, der også ungdom blir invitert.</p>	
Gudstjeneste	<p>Gudstjenesten er menighetens hovedsamling og er i tillegg til et trosfellesskap også et læringsfellesskap.</p> <p>Vi lærer gjennom ulike uttrykksformer som tekster, liturgi, bønner, salmer, kunst og symbolhandlinger. Kirkerommet er et annerledes rom som åpner for læring som binder sammen kunnskap, praksis og fellesskap. Gudstjenesten har dermed en sentral plass i menighetens trosopplæring.</p> <p>Borge menighet har som målsetting at alle tiltak i trosopplæringen skal ha tilknytning til menighetens gudstjenesteliv, enten i form av deltakelse i en gudstjeneste, eller ved at gudstjenestelige elementer inngår i samværene. På denne måten bidrar trosopplæringens møtepunkt til å prege menighetens gudstjenesteliv ved at barn og unges plass i menighetens fellesskap blir tydeliggjort.</p> <p>Uansett må barn, unge og familiene som omfattes av trosopplæringen oppleve at de hører til i menighetens fellesskap, at de er inkludert og likestilt i det "vi" som samles for Guds ansikt. Gudstjenesten er for alle – uavhengig av alder og funksjonsevne.</p> <p>Tilhørighet og eierskap skapes gjennom inkludering og aktiv deltakelse. Gjennom sentrale liturgiske ledd som Fadervår, trosbekjennelsen, bønnene og velsignelsen møter barn og unge sentrale trosuttrykk som ikke bare hører til i søndagens gudstjenester, men også i hverdagene.</p> <p>Arbeidet med gudstjenestereformen gir et godt grunnlag for å innarbeide dette i menighetens gudstjenesteliv</p>	
Diakoni	Diakoni er noe som gjelder hele menigheten, det er omsorg i praksis. Diakoni er på mange måter kirkens lære og etterfølgelsen av	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	<p>Jesus omsatt i praktisk liv. Menigheten kan ikke bare kan nøye seg med å lære barn og unge om kjærlighet, den må erfares og praktiseres. Gjennom diakonien blir dette satt inn i en meningsfull og helhetlig sammenheng.</p> <p>Livshjelp og handlende kjærlighet er to stikkord. Her er det umåtelig viktig at erfaringer og opplevelser er tosidige; at man opplever både å være mottaker og giver. Det er mye lettere å gi videre omsorg og kjærlighet, når man selv har gode erfaringer. Det kristne fellesskapet skal være et kjærlighetens fellesskap.</p> <p>Barn og unge skal få mulighet til å delta i menighetens diakonale arbeid uttrykt gjennom nestekjærlighet, kampen for rettferdighet, inkluderende fellesskap og vern om skaperverket. Dette finner vi igjen i de ulike tiltak, eks høst-takkefest, KN-aksjon, finne måter å glede andre på (Tårnagent-oppdrag) og fokus på bibeltekster som "den barmhjertige samaritan".</p>	
Misjon	<p>Vår kirke er del av en verdensvid kirke. Vi skal dele evangeliet og våre ressurser med mennesker over hele verden. Og vi kan lære av andre, slik de kan lære av oss..</p> <p>Vår menighet har et samarbeid med Normisjon (2012). Vi vil at misjon og særlig dette prosjektet skal være tema på tiltak i aldersgruppen 10 – 12 år. Det skal være drypp fra misjonsprosjektet i alle tiltak for denne aldersgruppen, og minst en gang et større tema om vårt misjonsansvar. SMM er et ansvar for hele menigheten og kan gjerne knyttes opp gudstjenester med mer der hele menigheten deltar. Misjonsorganisasjonen kan være en ressurs i dette.</p> <p>I gudstjenesten med høsttakkefest, er mange av deltakerne i trosopplæringsalder, bl.a. speiderne og ofring/auksjon går til misjonsprosjektet. Under gudstjenesten skal misjonsansvarlig i menigheten presentere misjonsprosjektet.</p>	
Musikk og kultur	<p>Barn og unge skal få anledning til å uttrykke seg selv, tro, tvil, tilbedelse, glede og klage gjennom salmer, lovsang, musikk og andre kulturuttrykk.</p> <p>Det utarbeides en liste over sanger og salmer som skal brukes i trosopplæringsarbeidet, der sentrale salmer knyttet til høytidene også er med. Deler av lista skal være felles for Vestvågøy/Vest-lofoten. Arbeidet starter når ny salmebok er gitt ut.</p> <p>Barnekor er en viktig del av trosopplæringen. Borge menighet vil prioritere å ha tilbud til barn om å delta i kor, men omfang og form tilpasses kapasitet og eventuelt samarbeid med andre menigheter.</p> <p>Barn og unge engasjeres for å bidra med musikk i gudstjenester og konserter i kirka. Borge menighet samarbeider med kulturskolen og lokale skolekorps (Bøstad skolekorps og Haukland skolekorps) og vil prioritere felles musikkprosjekter.</p> <p>Drama og forming er kulturuttrykk som brukes i noen gudstjenester og tiltak. Det skal legges opp til at barn og unge lager bilder</p>	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	og andre kunstuttrykk som stilles ut i kirka, i hovedsak om sommeren.	
Frivillig medarbeiderskap	<p>Borge menighet vil at alle medlemmer skal oppleve seg som del av vår menighet, og derfor har vi forventning til at alle kan bidra til menighets arbeid. Vi kan bare bygge fellesskap sammen. Deltakelse kan skje ved menighetens egne aktiviteter og gjennom samarbeid med andre organisasjoner.</p> <p>Motivering og rekruttering. Det er mange som vil utføre avgrensa oppgaver, men noen vi også ta på seg mer omfattende oppgaver. Da er det viktig at disse oppgavene blir gjort tydelige slik at den som blir spurt, har en klar oppfatning av hva som forventes, og får opplæring dersom det er behov. Det er viktig at planlegging av tiltak gjennomføres slik at frivillige, opplever seg som en leder/deltaker på lik linje med ansatte, og får eierskap til det som skal gjennomføres. Det vil påvirke tidspunkt og omfang for forberedelser til tiltak. Menighetsråd og ansatte har i sitt arbeid ansvar for å legge til rette for dette.</p> <p>Hva som motiverer en frivillig medarbeider kan settes opp i tre punkter og når alle tre punktene er til stede, har medarbeiderskap av frivillige gode kår.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nødvendighet – for at tiltak skal bli gjennomført 2. Mening – oppleve at innsatsen betyr noe, gjør en forskjell 3. Lyst – oppgaver som er lystbetonte og artige <p>Ansvar for rekruttering. Menighetsråd og ansatte har ansvar for rekruttering. Der menighetsrådet har underutvalg, er de ansvarlige for å rekruttere på sitt felt. Rekruttering av frivillige er tema på menighetsrådet en gang i året, der oppgaver og hvem som det kan være mulig å spørre, drøftes. De aller fleste rekrutteres inn i frivillige oppgaver gjennom å spørres personlig. Ved all skriftlig invitasjon til trosopplæringstiltak, bør det være et punkt om deltakelse for foreldre og andre.</p> <p>Viktige rekrutteringsarenaer for trosopplæring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konfirmantforeldre • Foreldre som har sine barn på mange tiltak • Besteforeldregenerasjonen • Faddere <p>Oppfølging av frivillige Frivillighetsfest 1 gang i året. Det arrangeres av staben. Frivillige skal vite hvem som er kontaktperson og støtte for oppgaver de får. Legge til rette for kurs for alle som tar på seg mer omfattende oppgaver, det søkes om støtte til dette og settes av egne midler. Kurs for frivillige utarbeides i samarbeid mellom menighetene i Vest-Lofoten, med trosopplæringskoordinator som ansvarlig</p>	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
Samarbeid med andre menigheter i prostiet	<p>Siden vår menighet ikke har så mange medlemmer, er det viktig å finne en god balanse mellom tiltak som gir tilhørighet til vår menighet og kirke, og samtidig kan utvide kontaktnettet for barn og ungdom. Dessuten må en se på hva som er hensiktsmessig ressursbruk mellom menighetsbaserte og felles tiltak.</p> <p>Borge menighet har et selvstendig ansvar for tiltak tom konfirmasjon. Vi deler diakon og kirkemusiker med Stamsund og Valberg menigheter. Fra 6 år vil det være naturlig å se om tiltak kan gjøres helt eller delvis som fellestiltak. Dette må prøves ut over tid i det enkelte tiltaket.</p> <p>Etter konfirmasjonen vil tiltakene være for Vestvågøy/Vest-Lofoten. Dette området har også felles videregående skole. Men det kan også legges til rette for felles tiltak fra 10 år, som Tween-festival, leir mm</p> <p>Prostiet vil være et naturlig samarbeidsområdet for tiltak fra ungdomsalderen, men tiltak for yngre grupper kan vurderes.</p>	
Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner	<p>Borge menighet har, og vil utvikle videre samarbeidet med ulike organisasjoner i den norske kirke. Organisasjonene er en ressurs inn i menighetens arbeid og kan utfylle menighetens egen kompetanse. Alderssammensetningen i den kirkelige stab, gjør at dette er særlig aktuelt for trosopplæringsarbeidet, ikke minst ungdomsarbeidet. Utvikling og oppfølging av samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner vil oftest være et felles anliggende for tiltak som omfatter flere menigheter.</p> <p>Organisasjoner som Borge menighet i dag har et samarbeid med (2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> • KFUK/KFUM-speidere – speiderarbeid • Normisjon – misjonsavtale • KFUK/KFUM – MILK og TWEEN-festival • Kirkens Nødhjelp – KN-aksjon i konfirmantarbeidet 	
Tverrfaglig samarbeid	<p>Staben som tilhører Borge menighet har faglig kompetente medarbeidere i alle stillinger. I tillegg har vi frivillige som kan bidra med svært ulik kompetanse.</p> <p>I mange (de fleste) oppgaver vil vi jobbe flerfaglig. Flerfaglig betyr at tiltaket er organisert slik at hver enkelt tar ansvar for sitt felt og at oppgavene er godt tilpasset hver enkelts deloppgaver. Når ansvarsfordeling og samarbeidsstrukturer er klar, gjerne ved etablerte arbeidsoppgaver, vil dette være den vanlige samarbeidsformen.</p> <p>Ved nye og utvikling av etablerte tiltak, er det en målsetting å arbeide tverrfaglig. Tverrfaglig samarbeid som arbeidsform betyr at</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidet skjer på tvers av faggrensene med en helhetlig tilnærming for å nå et felles mål • prosessen er avhengig av nærhet i tid og rom mellom deltakerne fordi arbeidet er et omfattende samspill, mer enn samordning 	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	<ul style="list-style-type: none"> • resultatet kan bli bedre enn om alle løste sin del av oppgaven hver for seg <p>For å legge til rette for tverrfaglig arbeid, vil vi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke god tid på planleggingsfasen. • Sikre en god spredning av kompetanse på deltakerne i planlegging, både stab og frivillig • Alle har en stemme i arbeidsprosessene • Sette mål for tiltaket i fellesskap • Alle har ansvar for å bidra for hverandre i gjennomføringsfasen, alle står sammen om resultatet • Grundig evaluering i fellesskap <p>Arbeidsformen krever tid, men sikrer også kvalitet på tiltakene. Det betyr at et nytt tiltak utarbeides, igangsettes og finner sin form, før en igangsetter nye. Jevnlige stabsmøter er en forutsetning for at hele staben er orientert og involvert. For å sikre informasjon til alle, føres det referat fra stabsmøtene, slik at den som ikke er til stede, kan orientere seg om hva som ble drøftet i stabsmøte.</p>	
Kommunikasjonsarbeid	<p>Hjemmeside Vestvågøy kirkelige fellestråd har hjemmeside for alle menighetene på Vestvågøy. Den har fungert i flere år og målsettinga er å være aktuell og informere om aktiviteten i menighetene. Nyhetsformidlinga fungerer godt, men hjemmesida må utvikles videre for å gi relevant og oppdatert informasjon om trosopplæringsarbeidet i menigheten og bli et praktisk hjelpemiddel. Kirkevergen har ansvar for at dette følges opp.</p> <p>Sosiale medier Borge menighet har foreløpig ingen egen strategi for bruk av sosiale medier, men oppmuntrer alle i stab og menighetsråd til å profilere Borge menighet.</p> <p>Informasjonsmateriell til utdeling/utsending Borge menighet vil utarbeide en informasjonsfolder der menighetens trosopplæring presenteres og som deles ut i forbindelse med dåp, kontakt med tilflytta familier mm. Den fornyes ved behov og ansvarlig for dette er den ansatte på kontoret.</p> <p>Strategi for invitasjoner Det vil bli sendt ut invitasjoner i brev form til tiltak for barn i de ulike aldersgruppene. Ved påmelding til disse tiltakene, vil alltid e-postadresse og mobil til foreldrene innhentes slik at dette vil være kanalen for andre tiltak. Også ved dåp skal det legges til rette for å få e-postadresse, slik at det kan sendes ut invitasjoner til gudstjenester der barn har stor plass.</p>	

Sentral dimensjon	Beskrivelse	Vedlegg
	<p>Det er en utfordring å rekruttere til tiltak for ungdom. Vi må være aktive mot alle som har vært med på tiltak på slutten av barneskolen med invitasjon til tiltak for ungdomsskolealder. Særlig må vi legge til rette for å la ungdommer fortelle om egen opplevelser og inspirere til å delta på tiltakene. For invitasjon til tiltak etter 15 år, går invitasjonen uavhengig medium direkte til ungdommen, siden 15 år er religiøs myndighetsalder.</p> <p>Profil Ved utsending av invitasjoner og informasjon, vil menigheten bruke symboler som både knyttes til offisielle den norske kirke, trosopplæring, Borge sokn og det enkelte tiltaket. Standard oppsett av brev har det offisielle oppsettet kombinert med trosopplæringsymbol og Borge kirke (se vedlegg). Ved invitasjon til tiltak med egne profiler som "Lys våken", "Tårnagenter" og lignende, må en skjønnsmessig bruke kombinasjoner som gir en god helhet i oppsettet. Det er ikke mål å ha med alt hver gang. Den samme gjelder for oppslag om tiltakene.</p> <p>Det kan også vurderes bruk av leder t-skjorter og annet materiell produsert sentralt til tiltak som «Størst av alt» osv.</p> <p>Medarbeideren som arbeidsverktøy Medarbeideren er primært et arbeidsverktøy for å legge til rette for god koordinering internt i stab. Det letter samordning gjennom planlegging av arbeid/bruk av lokaliteter (kalender). Den gir også mulighet til å få oversikt over barn i ulike alderskull i den enkelte menighet, og hva som er gjennomført. Det skal lages et felles sett av rutiner knyttet til bruk, slik at informasjon og bruk ikke blir personavhengig. Trosopplæringskoordinator er ansvarlig for oppfølging av dette.</p> <p>Lokale informasjonskanaler Grendelag, idrettslag, skole mv. sender av og til ut lokal nyhets-/informasjonsblad. Menigheten må prøve å få sine arrangement og informasjon i disse. Lokalaviser tar gjerne en del oppslag fra vår hjemmeside. I trosopplæringsammenheng vil det være så mye vi kan forvente oppslag på. Når det er informasjon vil veldig gjerne vil få ut, må vi ta direkte kontakt med redaksjonene for å prøve å få større oppslag.</p>	

Borge menighet

Tiltak i en systematisk og sammenhengende trosopplæring, 0 – 18 år

er = tiltak som er nå

??=tiltak som er en ide/mulighet

Alder	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
0- 18 er	Dåp	Bygge relasjon Informere om menighetens trosopplæring Reflektere om dåp og løfter	Få foreldre til å fortelle om barnet og sin tilknytning til kirke og tro	Dåpsbefalingen Dåpsliturgi Jesus og barna Trosbekjennelse	Be fadervår Les trosbekjennelsen Delta i dåpshandling og forbønn for barnet Delta i liturgi og salmer	Utsendelse av innbydelse/orientering om dåp + lokal orientering+ fadderhilsen Samtale i kirken Gi bok ved dåpssamtale Presentere stoff i dåpssamtale, fadderinfo Dåpsgudstjeneste Dåpsklut/-lys	2 samvær 3 timer Ansvar: sokneprest	
0-1 er	babysang	Bidra til en god utvikling hos babyer Støtte hjemmet i trosopplæring Bygge nettverk	Gi trygghet for å praktisere trosuttrykk i hjemmet	Tradisjonelle og kristne barnesanger Skaperverket/ menneskeverd	Syng	Sang/sanglek Samtale/Mat	6 samvær, 6 timer Vår/høst Ansvar: diakon	
1 år ??	dåpshilsen	Støtte til foreldrenes dåpsopplæring hjemme	Motivere foreldre til kveldsang, Tro og tillit til Gud	Bønn Gud ser til meg	Be med barnet	Sprelleengel	Ansvar: kontor	
2 år ??	dåpshilsen	Støtte til foreldrenes dåpsopplæring hjemme	Se seg selv som skapt i Guds bilde og elsket av Gud	Skapelsen	Bli lest for, bruke bibelfortelling	Bibelbok: Brettebok Skapelsen	Ansvar: kontor	
3 år ??	dåpshilsen	Støtte til foreldrenes dåpsopplæring hjemme	Tro og tillit til Gud	Tradisjonelle kristne barnesanger	Lære barnesanger	Musikk/hørspill, IKO har ikke annet enn CD (CD med tekster og gjerne bevegelse)	Ansvar: kontor	

Alder	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Ved- legg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
4 år er	Kirkeboka	Bli kjent med kirka Jesus, min venn	Opplive seg sett av Gud Trygghet med kirka som mitt hjem	Sakkeus, se i sammenheng med minikor	Delta på gudstjeneste	Nå barnas kirkebok Forslag: Min egen kirkebok	Ca. nov. Gudstjenest e + samling Ansvar: Sokneprest/ kontor	
0-4 Er/??	Møteplass	Relasjonsbygging, mellom foreldre og mot kirke Støtte til foreldrenes dåpsopplæring hjemme	Fremme tilhørighet til kirka og menighet	Påske, Matteus 26 Fastelaven	Påskesanger, sanger som passer tema til kirkeåret	Kirkemiddag, samlingsstund for barna	1 samling i semesteret Ansvar: diakon	
4-5 er	Minikoret/ minispeider	Etter 4 års boka	Fellesskap Glede ved å mestre	Jesus og barna Jesus stiller stormen Jesus metter 5000 Påske	Synge Delta i gudstjeneste	Synge friluftsliv	3-4 ganger, vår + gudstjeneste ansvar: diakon	
6 er	Seks- årsmarkerin g	Få kunnskap om dåpens innhold Bli kjent med kirka Menighet som fellesskap	Reflektere om å være døpt, Guds barn, menighet	Dåpen Symboler i kirken	Be fadervår Delta i gudstjeneste Sang	Fortelling Vandring i kirkerommet Bønn sang	1 samling + gudstjeneste 3 t Ansvar: sokneprest	
6-12 er	Barnekor/alt minispeider	Skape kristent fellesskap rundt sang og musikk. Kor som kan opptre på gudstjeneste/alt. I rammn av friluftslivet	Opplive fellesskap gjennom samarbeid. Møte nye utfordringer. Gi språk til eget livs- og troshistorie	Salmer og kristne sanger en del av repertoaret	Synge salmer/sanger Delta på gudstjenester. Være med i fellesskap	Korsang, sang-teknikk, Også lek og sosiale aktiviteter	Prosjektkor, vår og høst Ansvar: kantor	

Alder	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
6 – 16 er	speider	Hjelp barn og unge til å utvikle en kristen tro og oppdra dem til ansvarsbevissthet, selvstendighet, samfunnsmessig engasjement, mellomfolkelig forståelse og respekt for naturens verdi	Se eget vedlegg om tema og innhold			Formidle det kristne budskapet i rammen av friluftsliv og fellesskap	Eget utarbeidet opplegg Se www.kmspeider.no og www.speiderprogram.no Hver 2. onsdag, ca skoleåret 2 timer pr gang Ansvar: frivillige	
8 er	Tårnagent-helg	Opplive fellesskap med andre barn og kjennskap til kirka, slik at barna kan lære om kirkas symboler og bruk i kristen tro	Trygghet i kirken Utøvelse av tro uten å prestere, med ritualer/ handlinger	Om kristne symboler bibelfortellinger	Hvordan en kan bruke symboler som lysglobe mv til bønn Delta i gudstjeneste	Skattejakt Sang Fellesskap i måltid www.tarnagenthelg.no	4 timer+ 3 timer Ansvar: diakon	
8 er	Barnas bibelbok	Støtte hjemmet og barnets egen tilgang til bibelstoff	Se seg selv elsket av Gud og menneskenes verdi for Gud	Lære om de mest kjente bibelfortellingene	Se hvordan Gud griper inn	Egen eller foreldres lesning Gudstjeneste Knyttes til tårnagenter	1 time Ansvar: diakon	
10 er	Utdeling av bok	Bli kjent med bibelens oppbygning, lære å slå opp og finne fra	Reflektere over seg selv og Gud	Bibelens plass i kristen tro	Kunne finne fram og lese i bibelen selv	Delta på gudstjeneste Få oversikt og øve	2 timer + gudstjeneste Ansvar: sokneprest	
10 er	"Lys våken"	Erfare at kirken er mitt hus Kjenne trygghet og erfare å bli	Få inspirasjon til å være lys våken ovenfor seg selv, Gud og andre Reflektere over hvem Jesus er for meg	Lære om kirka og inventar Lære minst to bibelfortellinger, slå opp i bibelen	Be Synge Gudstjenestedeltakelse, Slå opp og lære å finne fram i og lese bibelen	Overnatte i kirka Fellesskap i måltider Sang Vandring i kirka Gudstjeneste	18 – 13 9 timer Ansvar: trosoppl.	

Alder	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
			Finne sin plass i et fellesskap			Aktiviteter og lek	Se www.lysvak.en.org	
10-12 er	Tween-festival Felles Vest-Lofoten	Opplive kristent fellesskap og tro, lavterskeltilbud	Vennskap, inkludering gjennom lek, Bruk av symbolhandlinger	Et sentralt tema for kristen tro, gjerne knyttet til søndagens tekst, f.eks bønn,	Delta på gudstjeneste, bønnevandring, syngesammen,	Aktiviteter og lek, Undervisning og utøvelse	Lørdag kl 11 – søndag kl 18, Undervisning ol ca 5t <i>Ansvar:</i> Trosoppl.k	Samarbeid KFUK- KFUM/
10-12/ 13-19 ??	Kor/band /Sang Felles Vest-Lofoten eller VEstvågøy	Skape kristent fellesskap rundt sang og musikk. Kor som kan opptre på gudstjeneste/ungdomsarrangement	Opplive fellesskap gjennom samarbeid. Møte nye utfordringer. Gi språk til eget livs- og tros-historie	Salmer og kristne sanger en del av repertoaret	Syngesalmer/sanger Delta på gudstjenester. Være med i fellesskap	Korsang, sang-teknikk, band, dans, lyd og lys. Også lek og sosiale aktiviteter	2 dagers samling med overnatting pr semester <i>Ansvar:</i> Trosoppl.k Vågan	
11	Ut på tur "Til Nepal"	Ta med noe gjenkjennelig fra Lysvåken	Ansvar for andre i hele verden, alle like mye verdt for Gud	Misjonsbefalingen Jesus metter 5000	"Lys våken" for verden, misjonsprosjektet Diakoni	Hyttetur med overnatting, gudstjeneste	8 timer <i>Ansvar:</i> diakon	
14 ??	Før-konfirmant	Få mer informasjon om konfirmanttida	Gi godt grunnlag for å vite hva kirkelig konfirmasjon, trygghet på innhold og eget valg	Dåpen Konfirmasjonen	Ritualer som brukes i konfirmanttida	Bli kjent –aktiviteter med mer	2-3 t/lørdag <i>Ansvar:</i> sokneprest	
13 -> er	Klubben på Fygle Felles Vestvågøy, + deler av Flakstad (?)	Etablere og ta vare på kristent fellesskap, gi gode erfaringer og opplevelser i det å være sammen, se hverandre og hjelpe hverandre. Gi rom for at alle kan oppleve å delta i	Fellesskap og vennskap; utfordringer, gløder og styrke i å være sammen og bidra sammen. Inkludering med fokus på lek i motsetning til konkurranse. "Viktigere å delta enn å vinne."	Andakt, bibeltekster, sanger, Fader vår, symbolhandlinger	Sang, bønn, andakt, symbolhandlinger, være sammen, ta hensyn til hverandre, inkluderende fellesskap	Lek og idrett Bordfellesskap, andakt med bønn, lystenning og sang. Gi ungdom ansvar og ledeoppgaver.	Hver andre fredag fra kl. 19.00 – 21.30 <i>Ansvar:</i> Menighets pedagog/ prest i Hol	

Alder	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
		aktiviteter på sitt nivå.						
14/15 er	Konfirmasjon	Arbeide helhetlig med Bibelen, eget liv, praksiser og kirkens tro Gi mot og inspirasjon til å leve som kristen.	Gjennom refleksjon, kunnskap og erfaring skal konfirmannten se sitt liv i lys av troen på den treenige Gud.	Bibelen, GT og NT Trosbekjennelsen Sakramentene Gudstjeneste Budene Fader vår	Konfirmanntene skal få erfare evangeliet gjennom: <ul style="list-style-type: none"> • Handling • Bønn • Sang • Diakoni • Misjon 	Undervisning i Gudstjeneste Week-end LofotNATTA Interessegrupper Tjenesteoppgaver spesielle gudstjenester/messer temagrupper Ministranter	60 t, se egen plan med konkretisering av innhold og arbeidsformer <i>Ansvar:</i> Sokneprest	
15 konfir mant er	Fasteaksjon	Skape holdninger om vårt ansvar for mennesker som lider	Se seg selv som en del av menneskeheten, som kan gjøre en forskjell	Nestekjærlighet Diakoni	Gjennomføre innsamlingsaksjon til Kirkens Nødhjelp	Gjennomføre innsamlingsaksjon til Kirkens Nødhjelp	4-6 t <i>Ansvar:</i> diakon	diakoni plan
15 konfir mant er	LofotNATTA Felles prostiet	Gi konfirmanntene et stort fellesskap, som samtidig er i en kirkelig ramme, gjøre artige ting i lag	Lære og oppleve at fellesskap og glede er en del at den kristne livsutfoldelsen	Delta i gudstjeneste og bønn som en del av et ungdomsarrangement, få tilbud om samtale (Nikodemus kro)	Opplive det kristne livet gjennom store og små fellesskap	Innebandyturnering, gruppeaktiviteter, individuelle aktiviteter, gudstjeneste, konsert, tilbud om samtale	12 timer, fra kl 20-08, natt til lørdag, 20 – 8 <i>Ansvar:</i> felles	Samarb eid alle menigh eter i Lofoten
16 + er	LofotNATTA Laglede r mm	Få unge som kan kjenne på lederoppgave og være del av kirka	Få erfaring som ledere, kjenne fellesskap med andre, kirkas verdier og holdninger	UNIK – verdien i å være skapt av Gud, menneskeverd	Gudstjeneste Være et forbilde	Lede lag eller andre aktiviteter for konfirmanntene	Laglede møte + NATTA <i>Ansvar:</i> trosoppl	
14/15 ??	Felles tilbud Konfirmanntopplegg Vestvågøy	Utnytte ressurser bedre Konfirmanter kan fordype seg i tema Felleskap for hele	Se for konfirmasjon, utdype eget interessefelt	Se for konfirmasjon, uttype et temaområde	Se for konfirmasjon, Praksis på et felt	Jobber dypere med et temaområdet, hvordan avhenger av tema f.eks Kor, band, changmakergruppe,	10 -12 timer Del av konf. <i>Ansvar:</i> Trosoppl.k	

Alder	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Vedlegg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
		Vestvågøy. Avgrensa i tid/timer				konfirmantspeding, Diakoni mm		
15 -18 ??	Film *konfirmanter *ungdom *små	Få ungdom til å få et reflektert forhold til film Lære å vurdere tema/livssyn/etikk mv. Bruke film til tematisering	Reflektere over eget liv, livssyn, etiske spørsmål	Kristen tro i forhold til andre trossamfunn, kristen identitet og verdigrunnlag, hva er viktig med kristen tro	Se på spørsmål som dukker opp	Samtale som verktøy, skal vi utvikle "refleksjonsspørsmål? Mat?? Finne egent lokale vg? Kino? Menighetshuset? Må ha god projektor + lyd	Finne filmer som kan sees med samtale innen rammen av 3 timer <i>Ansvar:</i> Trosoppl.k	Trond? Wenche? Filmklubben??
15-16 ??	Jentegruppe med tema livsmestring Vestvågøy	Jobbe med selvbilde, grenser og verdier Gi handlingsalternativ Bli sett og opplevd som verdifull	Være tro mot seg selv Hva er naturlig av reaksjoner, normalt/ ikke normalt	Kristne verdier i møte med mine verdier. Kristne kvinnelige idealer? Jeg er verdifull=kristen identitet. Bibeltekster om Jesus i møte med kvinner	Kristne symbolhandlinger med mer Styrke hverandres selvbilde via positive tilbakemeldinger	Formidling av teori. Samtaler. Praktiske øvelser. Formingsaktiviteter? Kristne symboler/ symbolhandlinger	5 x 2 timer <i>Ansvar:</i> Sokneprest i Hol	Siv
16-18 er	UngMedarbeider Vest-Lofoten	Få en bedre aldersspredning av ledere på våre aktiviteter. Avlaste oppgaver for andre stillinger. Rekruttere inn i frivillige oppgaver i kirke og org lokalt eller på nye steder. Langsiktig rekruttering til stillinger i kirke og kristne org.	Utvikle ledere Mestre selvstendige arbeidsoppgaver	Være med på andre tiltak der ulike tema tas opp Ta ansvar for å tenke kristne tema inn aktiviteter	Lede Diakonalt perspektiv	Være leder i tiltak Være med på planlegging Få opplæring på arbeidsfelt tilbakemelding på oppgaver	Halvårlig arbeidsplan 5 -15 t/mnd honoreres <i>Ansvar:</i> Trosopl.k	Se vedtatt beskrivelse
16-18 Er/??	Klubb for vg	Kristent fellesskap Ta ansvar for egen aktivitet	Fellesskap Ta ansvar for seg selv og andre	Andakt, bibeltekster, sanger, Fader vår, symbolhandlinger	Be, symbolhandlinger	Ulike aktiviteter og steder Ønske fra gruppa	1 gang pr mnd <i>Ansvar:</i> Trosoppl. k	

Alder	Navn på tiltaket	Mål for tiltaket	Tema/Innhold			Arbeidsmåter	Omfang/ timer/ ansvar	Ved- legg
			<i>Livstolking og livsmestring</i>	<i>Kristen tro og tradisjon</i>	<i>Kristen tro i praksis</i>			
16-18 ??	KRIK - vg	Større fellesskap	Som klubb for vg	Som klubb for vg	Som klubb for vg	Samling med idrett og andakt	<i>Ansvar:</i> Trosopl.k	
16-18 ??	Hybel middag	Et møtested i regi av kirken med omsorg+mat+ fellesskap, diakonalt lavtersekeltilbud, tvers av generasjoner	Lage middag sammen og delta i fellesskap, lære å lage sunn mat	Senke terskelen til menighetshuset, vise menighetens samlingsplass er mer enn kirkebygg	Fellesskap	Ungdom deltar i å lage middag og dessert "fra bunnen av". Det må legges til rette for samtale/fellesskap Andre aktiviteter	1-2 gang pr måned, 3 – 3,5 t/gang <i>Ansvar:</i> Trosopl.k	
0 er	Samisk gudstjeneste 6.februar prostiet	Markere samefolkets dag i Lofoten Synliggjøre samisk språk og kultur Knytte kontakt mot samiske familier	Samisk språk og kultur hører hjemme i kirken	Følger tekstrekke for samefolkets dag	Gudstjeneste med liturgi på nordsamisk Be fadervår Les trosbekjennelsen Delta i liturgi og salmer Ev. delta som tekstleser og under forbønn	Gudstjeneste med forberedelse	2 samvær 3 timer <i>Ansvar:</i> Sokneprest Hol/ kontor Flakstad	

Vedlegg til trosopplæringsplaner

- Barnetall pr 2012
- Plan for trosopplæring og KFUK-KFUM-speidernes aktivitetsprogram. KFUK-KFUM-speiderne, Bøstad
- Retningslinjer for disponering av trosopplæringsmidler
- Vestvågøy kirkelige fellesråd som vertsfellesråd og styring av trosopplæringsmidler
- Felles trosopplæringstiltak for Vest-Lofoten
- UngMedarbeider, beskrivelse pr mai 2012
- Kjernetekster i trosopplæringen. Forslag til bruk av tekster og tema etter alder.

Barn i Borge sokn

2012 jan

	Borge		
	døpte	tilhør.	i alt
1 år	5	1	6
2 år	14	2	16
3 år	11	1	12
4 år	11	2	13
5 år	8	2	10
6 år	11	5	16
7 år	20	1	21
8 år	12	1	13
9 år	13	4	17
10 år	16	1	17
11 år	15	1	16
12 år	9	4	13
13 år	17	1	18
14 år	16	2	18
15 år	21	1	22
16 år	17		17
17 år	17		17
18 år	15	1	16
sum	248	30	278

57 1- 5 år *førskolealder*

113 6-12 år *barnetrinn*

58 13 - 16 år *ungdomsskole*

50 16 -18 år *videregående*
278 barn

Barn	døpte	tilhør.	i alt
2010	276	24	300
2011	269	29	298
2012	248	30	278
2013			

trinn

Plan for trosopplæring og KFUK-KFUM-speidernes aktivitetsprogram. KFUK-KFUM-speiderne, Bøstad

Livstolkning og livsmestring

Trosopplæringen skal fremme opplevelsen av egenverd og legge til rette for at barn og unge kan se seg selv og tolke sin verden som skapt, elsket og holdt oppe ved Guds kjærlighet.

Livs - og troshistorie

Barn og unge skal arbeide med å finne et språk for sin egen livs- og troshistorie i lys av troen på den treenige Gud de er døpt til. Dette kan være tema og erfaringer fra familie, oppvekst, skole og kirke.

Speiderne får mulighet til dette via arbeid med tekster, diskusjoner, rollespill, Guides and Scouts Own (friluftsgudstjenester) og generelle aktiviteter.

Personlig vekst

Trosopplæringen skal stimulere allmenndanning, personlig og åndelig vekst og ansvarlig livsførsel. Utfordre til etisk refleksjon og handling. Trosopplæringen skal være en arena for samtale for barn og unge.

Speiderprogrammet tar for seg det hele menneske - med fokus på ånd, sjel og legeme.

De store spørsmålene

Barn og unge skal få mulighet til refleksjon og undring omkring livets store spørsmål, i lys av den kristne tro. Dette kan være spørsmål som:

- Hvor kommer jeg fra? • Hvem er jeg? • Hva er meningen med livet? • Hvem vil jeg være/bli? • Hvor skal jeg?
- Hva er sant og viktig?
- Forhold mellom tro og vitenskap
- Det ondes problem
- Forholdet mellom kristen tro og ulike religioner og livssyn.

Sentrale dimensjoner ved menneskelivet

Barn og unge skal i lys av den kristne tro, arbeide med sentrale dimensjoner ved menneskelivet som f.eks.:

- Kropp, selvbilde og identitet

Oppdager/Skjortekampen/Familietur.

Vandrer/Skaperen/Samling.

Ingen er like. Alle er verdifulle

- Vennskap og relasjoner

Stifinner/Sjørøvertokt/

Knutestafett

. Om vennskap og tilgivelse. Matt 26, 69-75. Peter som lyver om at han kjenner Jesus.

Stifinner/Vikingferd/Minimanøver

Vandrer/Krise/

Førstehjelpsøvelse.

Nestekjærlighet. Å være en god venn. Luk 10, 25-36, Matt 25, 35-40

Vandrer/Veiviser/Gruppepress.

Hvordan tørre å si at det er en kristen. Matt 26, 69-75.

Vandrer/Brobygger/Taustige. Det

kristne fellesskapet. Vinne tillit og bygge vennskap.

- Selvstendighet og tilhørighet

Vandrer s. 73 – Gruppepress.

Hensikten er å bli klar over at alle påvirkes av ulike grupper.

- Kjærlighet, seksualitet og samliv
Oppdager/Kodejaken/Gassisk ring.
Om ekteskapet.
- Fysisk og psykisk helse
Vandrer/Krise/Nødnummer.
Patroljeandaktsboka: Gud – vår nødhjelp?
- Følelser og grenser
- Sorg og tap
- Død og håp
Oppdager/Kartgåten/Hva skjer når vi dør? *Samtale om døden.*
Innfallsvinkel: Tradisjoner på Madagaskar.
- Godt og ondt
Vandrer/Vær og vind/Bekledning.
Hvordan leve som en kristen.
Guds fulle rustning: Ef 6, 10-20
- Rett og galt
Vandrer/Veiviser/Veivalg. *Gud gir råd på veien.*
- Synd og skam
- Tilgivelse og forsoning
Oppdager/Skjortekampen/Ski og skøyter. *Hvit som liturgisk farge og om tilgivelse.*
Vandrer/Turleder/Klatring.
Sakkeus. Lukas 19, 1-10
- Tro og tvil
Vandrer/Vær og vind/Isfiske. *Om det å tro.*
Vandrer/Vær og vind/Nødsignal.
Matteus 14, 22-33. Jesus går på vannet. Om å søke hjelp fra Gud.
Patroljeandaktsboka: Frels meg, Jesus!
Vandrer/Samarbeid/Nedfiring.
Matteus 14, 22-33. Peter går på vannet.
- Utdanning og yrkesvalg
- Ressursforvaltning og forbruk
Vandrer/Skaperen/"Vanndring".
- Likestilling og rettferd
Vandrer s. 201-202 – Kjønn.
Diskutere hvordan kjønn påvirker holdningene våre.

Kirkens tro og tradisjon

Gjennom trosopplæringen skal barn og unge lære å kjenne den treenige Gud gjennom Bibelen som Guds ord, trosbekjennelsen, sakramentene og andre sentrale uttrykk for kirkens tro. Barn og unge skal bli kjent med de kristne høytidene og kirken de tilhører.

1. trosartikkel

Barn og unge skal arbeide med hva det innebærer at Gud er menneskets, himmelens og jordens skaper.

- Gud skaper mennesket, jorden og universet
Stifinner s. 87 – Høsttakkefest.
Bibeltekst: 1. Mos. 1
+ s. 92 – Stjerner og planeter. Tekster:

1. Mos, 15, 1-6, stjernetydere i Daniels bok og Matt. 2, 1-12

Vandrer s. 176 – 1. Mos. 1-3

- Det ondes problem

- Guds omsorg for den skapte verden

- Menneskeverd og menneskesyn

Stifinner s. 77 – *Jakten på perlene.*

Arbeid med Kristus-kransen og vise at alle er like verdifulle og elsket av Gud.

+ s. 104 – *Førsteintrykk.*

- Forvalteransvar

Oppdager s. 91 – *Miljøstasjon.*

Hensikten er å lære om kildesortering og gjenvinning.

Stifinner s. 124 – *Miljødetektiv. Lære at det nytter å være miljøbevisst.*

Vandrer s. 105 – *Butikksjekk. Hensikten med aktiviteten er å bli bevisst på hva en kjøper.*

+ s. 107 – *Byttemarked. Hensikten med aktiviteten er å bidra til lavere forbruk.*

+ s. 109 – *Miljøtur.*

+ s. 111 – *Femtileken. Hensikten er å repetere viktig kunnskap om orvaltning.*

+ s. 190-191 – *Merke*

Samfunnsaktivist. Aktiviteter: Grønn menighet, Rettferdig kirke, Fairtrade og Naturoppsynsmann.

• Glede og takknemlighet over skaperverket

Oppdager s. 40 – *Natur.*

Lage naturbilde, lage mat fra naturen og studere naturen gjennom mikroskop.

+ s. 85 – *Dyrespor. Hensikten er å lære om dyr i skogen.*

+ s. 92 – *Spindelvev. Hensikten med aktiviteten er å bli glad i naturen*

Stifinner s. 44 – *Besøk til akvarium og dra på fisketur.*

+ s. 55 – *Naturlovene.*

+ s. 123 – *Woodcraft. Hensikten er at speiderne skal kjenne og bli glad i naturen.*

Vandrer s. 178 – *Kul tur. Hensikten er å lære å vise respekt for natur- og kulturlandskap.*

+ s. 180-181 – *Papirblomster.*

Hensikten er å undre seg over hvor fint naturen er skapt.

+ s. 186-187 – *Uteligger. Hensikten er å bli trygg i naturen.*

2. trosartikkel

Barn og unge skal bli kjent med Jesus som venn, frelser og herre.

Vandrer/Vær og vind/Bekledning.

Patroljeandaktsboka: Ta min i stedet. Om at Jesus døde for oss.

Stifinner/Sjørøvertokt/Smakekim. Matt. 21, 1-11.

Vandrer/Brobygger/Fred og forståelse.

Jesus som verdens lys.

• Jesus er sann Gud og sant menneske

• Jesus åpenbarer Guds gode vilje

• Jesus møter og elsker mennesker

Stifinner/Romerne/Valentinerdagen.

I bibelen står det mye om kjærlighet. Joh. 3, 16. Matt. 5, 44. Joh. 13, 34-35.

• Forsoning og frelse

Vandrer s. 118 – *Den lille bibel.*

Hensikten med aktivitetene er å lære sentrale deler av frelseshistorien og hva det vil si å være kristen. 4. Mos 21, 4-9 og Joh. 3, 14-17

Vandrer/Patroljeliv/Leirbålskappe.

Johannes åpenbaring 7, 13-17. Hvite kapper.

- Jesu død, oppstandelse og himmelfart

Vandrer s. 156 – Kristi himmelfart.

Hensikten er å få oversikt over livet til Jesus i riktig rekkefølge. Apg. 1, 6-14

- Jesus ved Faderens høyre hånd og hos det enkelte menneske

- Jesu kommer igjen og holder oppgjør

Vandrer/Veiviser/Orientering. *Om å vende seg mot øst og vente på at Jesus kommer igjen.*

3. trosartikkel

Barn og unge skal bli kjent med hvordan Ånden leder inn i kirken og frelsen og fram mot oppstandelse og evig liv.

Vandrer/Elementene/Vindmølle. *Kraften i den Hellige Ånd.*

- Misjonen, den verdensvide kirke og den lokale menighet

Stifinner/Sjørøvertokt/Misjonsmøte.

Hensikten er å vekke interesse for misjon og lære om misjon i et annet land. Eget opplegg om Madagaskar og misjonshistorie. Her vil også Nepal, Okhaldhunga og misjonsarbeidet, være naturlig å fokusere på.

- Kirken som Jesu legeme, og det allmenne prestedømme

Vandrer/Patroljeliv/Arbeidsdeling. *1. Kor. 12.*

- Åndens frukt og Åndens gaver

- Synd og omvendelse, bekjennelse og tilgivelse

- Håpet om oppstandelse og evig liv

Vandrer s. 155 – Pinse.

Hensikten er å lære om Den hellige Ånd. 2. Mos. 3, Matt. 3, 13-17, Joh. 14, 26, Apg. 2, 1-12

Sakramentene

Barn og unge skal lære om dåpen og nattverden som nådemidler og grunnlag for troens liv.

- Død og oppstandelse ved Kristus
- Korsmerket i dåpen og hverdagen
- Nattverden og syndenes forlatelse
- Den nye pakt mellom Gud og mennesker.

Stifinner s. 106-107 – Kirkebesøk.

Hensikten er å forstå hva det er å være døpt og hvordan man går til nattverd.

Vandrer s. 158 – Livets vann. *Hensikten er å lære om dåpen. Matt. 3, 13-17. Joh. 4, 1-26*

+ s. 154 – Joh. 1, 25-34

Vandrer/Vær og vind/Dragefestival.

Dåpspåminnelse.

Fadervår og bønn

Barn og unge skal lære Fadervår og kjenne andre uttrykk for bønn, tilbedelse og klage som: bordbønn, aftenbønn, personlig, fri bønn, bibelske bønner, liturgiske bønner m.m.

Oppdager s. 79 – Velsignelsesdans.

Speiderne skal lære seg velsignelsen og oppmuntres til å ha den som en del av avslutnings-seremonien til hvert møte.

Stifinner s. 134-135 – Fader Vår.

Aktiviteten går ut på å lære hva Fader vår betyr og kunne den utenat.

Hensikten er å lære speiderne å be til Gud.

Bibelen

Barn og unge skal bli kjent med Bibelens oppbygning, tilblivelse og frelseshistorien. Det skal være en særlig vekt på evangeliene og fortellingen om Jesu liv, død og oppstandelse. Tekster knyttet til de tre trosartiklene og de kristne høytidene er sentrale.

Oppdager/Kartgåten/Bruk øynene. *Kims lek med gjenstander som er kjent og har betydning i Bibelen.*

Oppdager/Skjortekampen/Bibliotekur.

Om Bibelens oppbygning.

- Skapelse, syndefall og frelseshistorien
- Noen personer og hendelser i Det gamle testamentet, f.eks. Abraham, Sara, Hagar, Josef, Moses, Rut, Ester, David, Jona, Daniel, utferden av Egypt
Stifinner s. 45 – *Historien om Noa.*
Vandrer s. 118 – 4. Mos. 21, 1-9
Historien om kobberslangen.
- Utvalg fra Salmenes bok; takk og tillit, klage og lovsang, bønner
Vandrer s. 176 – *Salme 8*
+ s. 116 – *Salme 142*
- Utvalg fra profet- og visdomslitteraturen med vekt på Messiasprofetiene og krav om sosial rettferdighet
Vandrer s. 157 – *Jona. Hensikten er å lære om Jona ved å lage fisk.*
- Job og lidelsens problem
- Fortellinger fra Jesu liv, død og oppstandelse
Oppdager s. 102 – *Jesus stiller stormen. Speiderne lærer historien om Jesus ved hjelp av lek.*
Stifinner s. 44 – *Peters fiskefangst: Lukas 5, 1-11 og Sankt Peters fisk: Matt. 17, 27*
+ s. 50 – *dramatiser en bibelfortelling om Jesus i norsk vinterkontekst.*
+ s. 116 – *Påske. Lukas 22- 24, 12*
Vandrer s. 161-162 – *Peters fiskefangst. Hensikten er å bli kjent med Peter.*
- Jesu lignelser og undervisning om Guds rike
Oppdager s. 69 – *Den gode gjeteren. Lek og bibellesning. Joh. 10, 14*
Vandrer s. 92 – *Jesus-sitater. Hensikten er å lære sitater fra Jesus.*
+ s. 106 - *Liljene på marken, Matt. 6, 25-34*
+ s. 119 – *Barmhjertig samaritan. Dramatisering. Lukas 10, 25-37*
+ s. 156 – *Lasarus. Joh. 11, 1-44*
Vandrer/Turleder/Vinterfriluftsliv. *Huset bygd på fjell.*
- Jesu undere
Vandrer/Vær og vind/Nødsignal. *Matt. 14, 22-33. Jesus går på vannet.*
Vandrer s. 98 – *To fisker og fem brød. Hensikten er å lære kreativt bibelarbeid.*
+ s. 126 – *Samarbeid. Mark. 10, 46- 52.*
+ s. 131 – *Nedfiring. Hensikten er å illustrere en bibeltekst. 2. Kor. 11, 32- 33, Mark. 2, 1-12, Josva 2*
Vandrer/Skaperen/Kanotur. *Jesus stiller stormen. Mark. 4, 35-41. Om å stole på Gud.*
- Fra Apostlenes gjerninger om urkirken og misjonens begynnelse
- Utvalg fra brevlitteraturen med fokus på forsoning, rettferdiggjørelse ved tro og det nye livet i Kristus
- Endetiden med oppgjøret og den nye himmel og jord

Kirkens høytid og merkedager

Barn og unge skal bli kjent med kirkens høytider, deres bakgrunn og innhold.

- Søndag, advent, jul, fastetiden, påske,

Kristi himmelfart og pinse

Stifinner s. 116 – Påske 2. Mos, 3-14

Vandrer s. 139 – Babels tårn. Knytte historien om Babels tårn sammen med pinse ved hjelp av aktivitet. 1. Mos 11, 1-9. Apg. 2, 1-13

Vandrer/Vær og vind/Dragefestival.

St. Georgsdag og påskedag.

Vandrer/Vær og vind/Dragefestival.

Har dere sett vinden?

- Andre tema- og merkedager

Stifinner s. 127 – Kirkeåret. Speiderne lærer symboler og farger som brukes i kirken.

Vandrer s. 170 – Høytid. Hensikten er å lære om kirkelige høytider.

+ s. 177 – Skaperverkets dag. Lære å vise respekt for skaperverkets verdi.

Kirken

Barn og unge skal få kunnskap om og kjennskap til kirken de tilhører. Inkludert et kritisk perspektiv på kirkens tradisjon og historie.

- Kirkens verdensvide fellesskap og oppdrag

- Utvalgte epoker og personer fra kirkehistorien som f.eks. reformasjonen, Martin Luther, Hans Nielsen Hauge, Lars Levi Læstadius og fremvekst av frivillige organisasjoner

Stifinner s. 90-91 – Helgener. Speiderne blir kjent med helgener og hvordan Norge ble et kristent land

Vandrer s. 58 – KFUK-KFUM-speiding. + s. 59 – ESG-dagen.

- Særtrekk ved samisk kirkeliv

- Kirkens gudstjeneste og ritualer

- Kirkens arkitektur og symboler

Vandrer/Patroljeliv/Patruljesymbol.

Kristne symboler.

- Kirkekunst, kultur og musikk

- Kirkens omsorgstjeneste

- Kirkens oppbygging og demokrati

Oppdager s. 46 – Kirke. Speiderne skal bli kjent med den lokale kirken og gjerne overnatte der. Mange forslag til hva de kan gjøre i kirken.

+ s. 86 – Engler. Aktiviteten går ut på at speiderne skal lage engler.

- Kirkebygg, kirkegårder og kirkelige tradisjoner

Kristen tro i praksis

Gjennom trosopplæringen skal barn og unge arbeide med hva det vil si å være elsket av Gud, elske seg selv, sin neste og Gud. De skal lære å be, lese Bibelen, feire gudstjeneste og vise nestekjærlighet i praktisk solidaritet. Barn og unge skal få uttrykke seg selv, sin tro og sin skaperevne.

Bønn

Barn og unge skal få erfaring med ulike bønner og ritualer hvor kristen tro uttrykkes. Gjennom trosopplæringen skal de selv lære å be.

Oppdager s. 50 –

Speiderbønnen. Speiderne skal lære seg speiderbønnen som skal synges på hvert møte.

Oppdager/Steinmysteriet/I andre land. Lag bordbønn.

Takknemlighet.

Gudstjenestefeiring

Barn og unge skal delta i gudstjenesten og menighetens fellesskap gjennom dåp, bønn, sang, tilbedelse, bekjennelse, nattverd og bruk av Guds ord.

Stifinner s. 62 – *Guides and Scouts Own. Speiderne lager egen speidergudstjeneste*

Vandrer s. 49 – *Ekstremvær. Lage Guides and Scouts Own med tema klimaendringer.*

+ s. 160 – *Elementgudstjeneste.*

Lage en gudstjeneste som inneholder de fire elementene.

+ s. 210 – *Merket Budbringer. Hensikten er å lære om gudstjenesten i Den norske kirke og forberede egen gudstjeneste.* + s. 215 – *Trosbekjennelse.*

Hensikten er å lære det som er kjernen i den kristne tro.

+ s. 216 – *Høymessen. Hensikten er å gi et eierforhold til gudstjenesten.*

Bibellesning

Barn og unge skal lære å kjenne og bruke Bibelen til hjelp, trøst, veiledning og inspirasjon.

Stifinner s. 58 – *Bibelkoder. Speiderne blir kjent med bibelen.*

Vandrer s. 61 – *Lyssporandakt.* + s. 140-141 – *Bibeldrama. Hensikten med aktiviteten er å lære seg en bibelfortelling og være med å tolke den.*

+ s. 216 – *Patruljens egen. Hensikten er å bli trygg i rollen som formidler av kristen tro.*

+ s. 217 – *Bibelstudium. Hensikten er å forstå mer av hva som står i bibelen.*

Sang og musikk

Barn og unge skal få anledning til å uttrykke seg selv, tro, tvil, tilbedelse, glede og klage gjennom salmer, lovsang, musikk og andre kulturuttrykk. Barn og unge skal lære sentrale salmer knyttet til høytidene.

Oppdager – *sangforslag:*

s. 105 - *Oppstått er Jesus*

- *Jeg folder mine hender små*

- *Ingen er så trygg i fare*

Stifinner – *sangforslag:*

s. 87- *Hvem har skapt alle blomstene*

- *Måne og sol*

- *Herre din jord*

- *Bordvers*

s. 92 - *Han har den hele vide verden*

s. 104 - *Du er du og du duger*

s. 107- *Døpefonten står i kirken*

- *Kom, la oss samles*

- *Kjære Gud vi kommer*

- *Nå dekkes bordet.*

s. 116 - *Påskesanger*

s. 125 - *Alt er blitt til ved han*

s. 135 - *Fader vår*

- *Jeg folder mine hender små*

Vandrer

s. 33 - *Da jeg trengte en neste*

s. 36 - *Ingen er så trygg i fare*

s. 39 - *Min båt er så liten*

s. 49 - *Jeg folder mine hender små*

s. 49 - *Han har den hele vide verden*

s. 49 - *Takk, gode Gud for alle ting*

s. 49 - *Han skapte skogen*

s. 104 - *Herre, din jord*

s. 108 - *Bordvers*

s. 154 - *Åndens vind*

Vandrer/Brobygger/Fred og

forståelse. *This little light of mine (Treklang 119).*

Vandrer/ Brobygger/Brobygger.

I Treklang (nr):

369 *Pray for peace/ Be om fred*

451 *Bridge over troubled water*

145 *Vi tar hverandres hender*

271 Lord I lift your name on high
346 På Golgata sto det er kors.

Diakoni

Barn og unge skal delta i kirkens diakonale virksomhet uttrykt gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Barn og unge skal få oppleve omsorg og gjestfrihet.

Oppdager s. 68 –

Julebukkaksjonen. Hensikten er å lære solidaritet med andre.

+ s. 88 – *Sykehjemsbesøk.*

Vandrer s. 43 – *Integrert forkynnelse om at Gud ikke gir slipp på oss.*

+ s. 207 – *Home hospitality. Hensikten er å få varige vennskap med speidere i andre land.*

+ s. 96 – *Matt. 14, 13-21 Jesus metter 5000.*

Misjon og økumenikk

Barn og unge skal få mulighet til å ta del i kirkens sendelse til verden ved å se og erfare at den kirke de selv er en del av et globalt fellesskap med et verdensvidt oppdrag.

Stifinner s. 68 – *Misjonsmøte. Hensikten er å vekke interesse for misjon og lære om misjon i et annet land.*

Eget opplegg om Madagaskar og misjonshistorie. Her vil også Nepal, Okhaldhunga og misjonsarbeidet, være naturlig å fokusere på.

Etikk

Barn og unge skal kunne det dobbelte kjærlighetsbud, de ti bud, den gyldne regel og andre uttrykk for kristne verdier. De skal arbeide med disse verdiene i relasjon til sin hverdag. Barn og unge skal arbeide med etiske spørsmål i lys av kristen tro og frihet. Dette kan være spørsmål rundt: forbruk, fordeling, samliv, livets ukrenkelighet.

Oppdager/Selger. Ærlighet.

Stifinner/Butikksjef. Misunnelse.

Stifinner s. 72 – *Grupper. Hensikten er at speiderne skal verdsette at vi er ulike.*

+ s. 79 – *Trivselsregler.*

+ s. 101 – *Speiderloven.*

+ s. 112 – *Diskriminering.*

Hensikten er å bli flinkere til å ta vare på hverandre

Vandrer s. 60 – *Speiderloven.*

+ s. 201-202 – *Kjønn. Diskutere hvordan kjønn påvirker holdningene våre.*

Tilgivelse

Barn og unge skal arbeide med tilgivelse: å ha behov for tilgivelse, be om tilgivelse, å være tilgitt, å tilgi. Ungdom skal få anledning til å gå til samtale, sjelesorg, og skrifte.

Oppdager/Skjortekampen/Ski og skøyter. Hvit som liturgisk farge og om tilgivelse.

Faste og forsakelse

Barn og unge skal få impulser til å leve bærekraftig og se egne behov i lys av fellesskapets beste.

• Pilegrimsvandring og gjennom det kunne oppleve fellesskap og undring

Stifinner s. 87 – *Høsttakkefest. Speiderne takker for maten vi får fra Guds natur.*

+ s. 88-89 – *Pilegrimsvandring.*

Speiderne opplever en annen måte å søke Gud på.

+ s. 129-130 – *Søppelkongen*

og skulpturidol – lære speiderne opp til å være nøysomme.

Vandrer s. 110 – *Hånddukker. Hensikten med denne aktiviteten er å lære nøysomhet.*

+ s. 104 – *Merket Forvalter. Jesaja 58, 5-10. Ordspråkene 30, 7-9. Lukas 12,27-34. Matteus 6, 25-34.*

Medarbeiderskap

Barn og unge skal få praktisere sin tro gjennom aktiv deltakelse, ansvar og medarbeiderskap i kirke og samfunn.

Oppdager, stifinner, vandrer og rover *Julebukkaksjonen og Globalaksjonen - Førstehjelpsøvelser*

Vandrer/Brobygger/Brobygger.

Jesus og speidere som brobyggere. Eksempel om bygging av mur i Israel/Palestina.

Retningslinjer for disponering av trosopplæringsmidler

Det tildeles årlig et beløp fra Sør-Hålogaland bispedømme som er øremerket formålet trosopplæring. Midlene kan ikke omdisponeres til andre formål. Ubrukte midler kan i liten grad overføres til nytt regnskapsår. Det er Vestvågøy kirkelige fellesråd som er vertsfellessråd for andelen som tildeles menighetene i Vest-Lofoten, og regnskapsfører bruk av midler.

Fordeling av midler på områder:

1. *Personalutgifter*

Det er et mål at personalutgifter ikke overstiger 80% av tildelte midler. Dette gjennomgås ved ledighet i stilling.

2. *Tiltak for barn 0 -14 år*

Alle menighetene disponerer min. 30 kr pr barn i alderen 0 – 14 år (til og med konfirmanntid) Midlene skal gå til å dekke tiltak som menighetene har. Menighetene kan bidra med midler ut over disse, f.eks fra offer, egenbetalinger mv.

3. *Tiltak for ungdommer 15 -17 år*

Tiltak for ungdom etter konfirmanntid disponeres felles. Det settes av midler som tilsvarer min. 30 kr pr ungdom. Det kan brukes til tiltak for flere menigheter og av enkeltmenigheter. Kirkevergen fordeler.

4. *Midler til felles disponering*

Det settes av felles midler til:

Felles arrangement: Felles tiltak som enten gjelder for hele prostiet eller Vest-Lofoten. Også arrangement utenfor Lofoten der organiserte gruppe fra flere menigheter reiser, kan prioriteres.

Felles kursmidler: Midlene prioriteres til kurs og opplæring både for frivillige og ansatte. Prioritering av kursmidler følger vanlige retningslinjer.

Generelle midler: Menighetene kan søke om midler til forsøk og utviklingstiltak.

5. *Administrasjonsutgifter*

Vertsfellessrådet tildeles 30.000 for merarbeid knyttet til personal-, administrasjons- og økonomioppfølging. IKT- program for koordinering av bl.a. trosopplæring og økte kostnader til produksjon og utsendelse av trosopplæringsmateriell, finansieres av trosopplæringsmidlene.

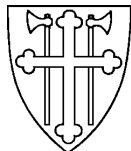
6. *Udisponerte midler.*

Det foretas en revisjon og eventuelt ny fordeling av personalutgifter 15.juni.

Alle udisponerte midler pr. 01.november, vil bli samlet i en felles pott. Disse midlene kan brukes til investeringer/tiltak for alle menighetene eller en menighet kan søke om å benytte/låne de til investeringer/tiltak som går ut over tidligere tildelte midler. Midlene tilbakeføres til fellesskapet over maksimalt 5 år. Det kan avtales å utføre tjenester i stede for å tilbakeføre midler. Det settes opp en avtale mellom menighetsråd og vertfellesråd. Bruk av udisponerte midler, avgjøres av vertsfellesrådet.

7. Retningslinjene gjelder fra 01.01.2011, og revideres når alle menighetene har fått godkjent sine trosopplæringsplaner, seinest 01.12.2012

Vedtatt av Vestvågøy kirkelige fellesråd 29.10.2010 sak 33/10, under forutsetning av godkjenning av fellesrådene i Flakstad og Moskenes.

Felles trosopplæringstiltak for Vest-Lofoten.

Selv om hvert menighetsråd er ansvarlig for å få utarbeidet og vedtatt en trosopplæringsplan for 0-18 år, vil det være hensiktsmessig å ha felles trosopplæringstiltak på flere områder. Da må vi ha en arbeidsmetode slik at vi får arbeidet fram felles tiltak og samtidig slik at det forankres i menighetsrådenes egne planer.

Gjennom tidligere drøftinger og vedtatte retningslinjer for forvaltning av trosopplæringsmidlene, er det primære ansvaret for barn og ungdom inntil 15 år (konfirmanter) knyttet til den enkelte menighet, mens tiltak 15 – 18 år skal gjøres felles. Men det vil likevel være tiltak som leirarbeid, barnekorgudstjenester mv. som er aktuelle for de yngre aldersgrupper. For flere av tiltakene vil prostiet og eventuelt samarbeid med flere prosti, være aktuelt.

Det foreslås en opprette et felles trosopplæringsutvalg for Vest-Lofoten, med et avgrensa mandat.

Mandat for felles trosopplæringsutvalg:

- Tidsavgrensning: 01.03.2012 (trosopplæringsplanene skal være godkjent våren 2012)
- Gjennomgang av felles tiltak for gruppen tom 12 år, komme med anbefaling av tiltak (både frittstående tiltak, felles gudstjenester mm)
- Gjennomgang av felles tiltak for ungdom 13 og 14 år, komme med anbefaling av tiltak (her vil det være både for Vestvågøy og felles)
- Gjennomgang av felles tiltak for ungdom 15 -18 år, komme med anbefaling av tiltak
- Se på hensiktsmessige tiltak som utføres i den enkelte menighet, men kan ha en felles mal (f.eks oppfølging av "Lys våken" året etter, tiltak for 14 åringer våren før konfirmasjon og lignende.)
- Ha samarbeid med menighetenes egne trosopplæringsutvalg ved behov, så foreslåtte tiltak får en god integrering i trosopplæringsplanene til den enkelte menighet

Felles trosopplæringsutvalg må gjøre noen refleksjoner om forholdet mellom egen menighet og felles arbeid. Det er viktig at det ikke blir en konkurranse om, men at vi legger til rette for tilhørighet og vekst i den kristne tro.

Sammensetning

2 frivillige/valgte medlemmer oppnevnt av menighetsråd fra Vestvågøy

2 ansatte fra Vestvågøy kirkelige fellestråd, oppnevnt av menighetsråd fra Vestvågøy

1 frivillig/valgt representant oppnevnt av Flakstad menighetsråd og Moskenes menighetsråd

1 ansatt fra Flakstad/Moskenes

1 ungdomsrepresentant, Vestvågøy

1 ungdomsrepresentant, Moskenes/Flakstad

Sekretær: koordinator for trosopplæring

DEN NORSKE KIRKE

Vestvågøy kirkelige fellesråd

UngMedarbeider

Målsetting:

- Få en bedre aldersspredning av ledere på våre aktiviteter.
- Avlaste oppgaver for andre stillinger.
- Rekruttere inn i frivillige oppgaver i kirke og organisasjoner lokalt eller på nye steder.
- Langsiktig rekruttering til stillinger i kirke og kristne organisasjoner.

Kompetanse/krav:

- Alderskrav, 16– 21 år (fra 1. vg.).
- Lederkurs (MILK, Lagets lederskole, ledererfaring ol.).
- Primært ungdom fra egne menigheter.

Eksempler på aktivitet:

- Klubben på Fygle.
- Tiltak i trosopplæring som Lys våken, 6 –års klubb, 4 år bok mv, avhengig av hvordan det gjøres i den enkelte menighet.
- Konfirmantarbeid som leir, lofotnatta, oppstartsaktiviteter og lignende.
- Annet barnearbeid som mangler ledere og der det kan utfylle andre ledere.
- Tiltak for jevnaldrene.

Krav til UngMedarbeider:

- Aktiviteter skal gjennomføres etter avtale.
- Oppgaver kan omfatte fra 5 til 15 timer pr måned, avgjøres etter avtale. Det kan jevnes ut over et semester Arbeidsperioden vil være 01.09 – 10.06.
- Nærmeste overordnede vil være trosopplæringskoordinatoren. Det kan oppnevnes en annen arbeidsleder.
- Ved flere UngMedarbeidere i Vest-Lofoten, kan det bli noen felles oppgaver og oppfølging som team.

Utgift/Lønn:

- Det utbetales honorar som vil variere fra 500 til 1500 pr måned, avhengig av avtalt timetall i måneden. Kostnaden for menighetsråd vil være honorar pluss arbeidsgiveravgift.
- Utgifter til tiltak i menigheten, er menighetsrådets ansvar å dekke, enten fra menighetens trosopplæringsmidler eller fra andre kilder. Utgifter til fellestiltak, vil dekkes av felles trosopplæringsmidler. Felles tiltak avtales med trosopplæringskoordinator.

Vedtatt i Vestvågøy kirkelige fellesråd den 17.06.2011. Revideres ved behov.

DEN NORSKE KIRKE
Vestvågøy kirkelige fellesråd
Postboks 203, 8376 Leknes

STØRST AV ALT
TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Vestvågøy kirkelige fellesråd som vertsfellesråd og styring av trosopplæring

Vestvågøy kirkelige fellesråd er oppnevnt som vertsfellesråd for trosopplæringsarbeidet i Vest-Lofoten. Det innebærer at Vestvågøy kirkelige fellesråd skal forvalte statlig tilskudd til trosopplæring og ha arbeidsgiveransvaret for ansatte finansiert av trosopplæringsmidler.

Det er sju menigheter i Vest-Lofoten og i Vestvågøy kirkelige fellesråd er 5 menigheter representert. Det betyr at menighetene Flakstad og Moskenes i utgangspunktet ikke har en formel påvirkning på disponering av midlene. Det er viktig at interessene til alle menighetene blir ivaretatt. Og samtidig er det viktig at det ikke lages formelle ordninger som medfører nye beslutningsorgan i en fra før komplisert lokalkirkelig hverdag med mange beslutningsorgan.

Gode prosesser og innflytelse fra alle menighetsrådene, er en forutsetning for et godt felles arbeid med trosopplæring i området. Valgt alternativ for organisering av vertsfellesråd er slik:

I møtet der budsjett for følgende år behandles, møter Flakstad menighetsråd og Moskenes menighetsråd med en representant hver med møte- og stemmerett. Vestvågøy kirkelig fellesråd utvides altså i et avgrensa saksområde. Biskopens representant skal ivareta prestetjenestens interesser, og det er uavhengig av områdets størrelse. Kommunens representant skal ivareta kommunens interesser som i første rekke er økonomiske forpliktelser, og det er mulig å ivareta et kommunalt perspektiv siden midlene tilføres og er bundet til trosopplæringsformål.

På møtet i Vestvågøy kirkelige fellesråd som vertsfellesråd skal følgende saker behandles:

- Rapport for inneværende års arbeid av ansatte finansiert av trosopplæringsmidler
- Prioriterte arbeidsoppgaver for ansatte finansiert av trosopplæringsmidler
- Budsjett for kommende år
- Fordeling av eventuelt gjenstående trosopplæringsmidler (j.fr. retningslinjer)

Dersom det er større endringer i forutsetninger for budsjett og prioritering av arbeidsoppgaver, innkaller kirkevergen i Vestvågøy til møte i vertsfellesrådet.

Saken er behandlet og vedtatt i Vestvågøy kirkelige fellesråd, Flakstad kirkelige fellesråd og Moskenes kirkelige fellesråd høsten 2010.

Kjernetekster i trosopplæringen. Forslag til bruk av tekster og tema etter alder.

I dette dokumentet er fokuset på tekstene sett i forhold til aldersgruppe. Hovedtyngden ligger altså på bibeltekstene i trosopplæringsplanen, sett i forhold til pedagogikken, religions- og utviklingspsykologien. Hvordan kan vi nærme oss tekstene ut fra barnas alder og utvikling? Ser vi for eksempel på målgruppa 0-3 år, vet vi at barn i denne alderen har et univers omfatter de nære relasjonene. Når vi skal presentere julebudskapet for målgruppa, vil det være naturlig å fokusere på julens lille familie; Maria, Josef og Jesus-barnet. Med stigende alder utvides barnets univers og vi kan bygge videre, der nye sider ved budskapet bygger på det barnet allerede kjenner. Jeg har valgt å introdusere tekstene på den aldersgruppen det kan være naturlig ut fra barns utvikling. Tekstene kan selvfølgelig brukes videre etter nedre aldersgruppe, men for at tabellen ikke skal ese for mye ut, har jeg valgt å ikke ta tekstene videre på hver alder etter introduksjonsalder. Jeg har likevel tatt med noen tekster knytta til høytidene og temaene «Skapelse og syndefall» og «De ti bud» videre, for å illustrere hvordan tekstene kan "bygges ut" etter alder og utvikling.

Jeg tar med litt om barns utvikling generelt, kort om Eriksons 8 stadier (se anbefalt litteratur) og litt om den religiøse utviklingen ut fra Fowlers teori. (Se dokumentet; "Systematisk fremstilling. Barns religiøse utvikling", for den som vil se litt mer på teorier om religiøse utvikling.) Alder og modenhet følger ikke samme "løype" for alle barn. Det betyr at vi må ta høyde for individuell tilpasning, slik skolen gjør. Det vil også være variasjoner blant oss som skal formidle tekstinholdet; både teologisk ståsted, hvor vi mener hovedfokus bør være og hva vi synes er den beste konkretiseringen.

Lista må ses på som det forslaget det er. Det er fritt fram for egne tilpasninger og vinklinger. Hovedsaken er at det treffer aldersgruppa. Legger vi "lista for høyt" i forhold til modning, "mister" vi ungene. Ved formidling i en gudstjeneste, med flere aldersgrupper, må vi ofte ivareta bredden. Det kan likevel være lurt å bevisst velge hovedmålgruppe og heller være tydelig på det. Særlig er dette viktig når vi inviterer avgrensa aldersgrupper til trosopplæringstiltak (4-årsbok, 6-årsbok, tårnagenter, lys våken osv). Her må vi ofte tenke at de som er utenfor denne gruppa "får det de får" av gudstjenesten denne dagen. I aldersavgrensa grupper og opplegg er det viktig at vi spisser budskapet for den aktuelle alderen, både i valg av tekster, temaer og konkretisering. Vi må starte der ungene er, ikke der de "burde være". Dette er særlig viktig å ha i tankene i breddeiltakene. Det er slik en utfordring å tilpasse for både de som kjenner mye og de som kjenner lite av trosinnholdet.

Litteraturliste og tips til sanger og konkretisering; se siste side.

Forslag til bruk av bibeltekster og tema etter alder. *Forkortelser: Se s. 10 i Tekstbok for Dnk eller på nettsida (vedtak om nye teksttrekker)

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst Andre tekster	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
0-3 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20	Julaft A	- Fortelling, bilder og sanger. Julespill. Fokus; den lille familien Maria, Josef og Jesus-barnet. (gjenkjennelse) Symbol: Stall og krybbe.	Erikssons 8 stadier: 0-1 ½ år: tillit/mistillit 1 ½ -3 år: selvstendighet/tvil 3-6 år: initiativ/skyldfølelse Utvikling generelt: 0-1 ½ år: -grunnlag for selvbylde legges -nære relasjoner - begynnende språkutvikling 2-3 år: -språk; 2 år: ord. 3 år: setninger -konkret tenkning - relasjoner videre ut (barnehage...) - begynnende empati med jevnaldrende - imaginær venn vanlig (2-5 år) -kjønnsidentitet formes 4-6 år: -godt ordforråd -lære sanger -forteller - kan kategorisere - begynnende abstrakt tenkning (eks. tid, tall, mengde)-større sirkler av relasjoner (venner) -lærer samværsregler ved å imiterer - utvikler samvittighet og empati -enkel beskrivelse av følelser -bevisst hukommelse,
	Jesus metter 5000	Joh 6, 1-15	12sit F	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Jesus går på vannet	Joh 6, 16-21	_	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Jesus tar imot barna	Mark 10, 13-16	3sit F	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Sauen som ble funnet	Luk 15, 1-7	7sit I, 17mai F	- Fortelling, bilder og sanger. - Dramatisering/dramatiserende lek.	
	Velsignelsen	4. Mos 6, 22-27	Nydag I	- Velsigne; som på slutten av gudstjeneste (løftede hender og korstegn) eller legge handa på hodet til hver enkelt (konkret, fysisk), syng velsignelsen...	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I	- Fortelling, bilder og sanger. - Fokus; det konkrete, dyr, fugler, planter... Sanger. - Symbol; blomst.	
	Jesu nærvær	Matt 28, 20b	Treen I	- Fokus: Jesus er alltid med meg, trygghet, tillit. Sanger (eks "Jeg er trygg hos deg")	
4-6 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20 , ev. Matt 2, 1-12	Julaft A	- Fortelling og bilder. Sanger. - Julespill. - Fokus; Jesus, Maria, Josef, engel, gjeterne, vise menn. - Symbol: Engel, stjerne.	
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II + F	- Fortelling og bilder. Sanger (glad og trist). - Påskevandring. Konkrete stasjoner (palmer og klær, brød og saft) Smake/kjenne. Dramatiserende lek. - Symbol: Palme, kors.	
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14	KrHi F, I,I,III	- Fortelling og bilder/film. Sanger. Fokus; usynlig men likevel nær. - Symbol: Sky	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Fokus: Dåpen . Identitet som Guds barn. >4-årsbok?	<p>”mysterier» rundt liv/død, graviditet/fødsel er viktige temaer -ivrig etter å lære -4-5 år: verdensmester 6-7 år: - sensitiv (store forandringer/ forventninger)</p> <p>Religiøs utvikling; Fowler</p> <p>0-3 år: -grunnlaget for utviklingen blir lagt: tillit. - traumatiserte barn kan bli hindret i å utvikle tillit og tro - går over til neste stadium når det begynner å snakke</p> <p>3-6 år: -preget av fantasi og egosentrisitet - troen utvikles ved at barnet overfører sine følelser og erfaringer til andre situasjoner og imiterer uttrykkene for tro som det har observert (eks. Bønn, lystenning, nattverden...)</p>
	Pinsedag (ev. 6 år)	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling og bilder/film. Sanger. - Fokus; kirkas fødselsdag, usynlig men likevel nær - Symbol: Ildtunge, Ånden som vinden. - Illustrasjon: drage? >6-årsbok?	
	Det dobbelte kjærlighetsbud	Matt 22, 37-40	Same II	- Tekstinnhold, bilder/film og sanger. – Illustrere med bibelhistorier (eks. Den barmhjertige samaritan) og kjente situasjoner. - Fokus; empati. Vår kjærlighet, også omfatte Skaperen, vår Far.	
	Den barmhjertige samaritan	Luk 10,25-37	22sit III,F	- Fortelling, bilder/film eller dramatiserende lek. Sanger. - Fokus; empati, omsorg. Se over.	
	Den gylne regel	Matt 7, 12	6sip II	- Bibelhistorier, andre historier, kjente situasjoner/situasjonsspill - Fortelling/bilder/film/drama, sang - Fokus; empati, omsorg. Se over.	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I	- Fortelling og bilder/film. - Fokus; Historien; det konkrete, men videre; mangfold av planter, dyr, og mennesker, søsken på samme jord. - Symbol; stjerne (Creator’s Star)	
	Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Knytte til skapelsen av jorda. Sanger. - Fokus: Jeg er skapt av Gud, og fantastisk flott! Fødsel, kroppen. Samarbeide med helsesøster? Skaperverket er i Guds hand; jeg er i Guds hand.	
	Enkens sønn i Nain	Luk 7,11-17	17sit II	- Fortelling, bilder/film. Sanger. - Fokus; døden og håpet. Gi trygghet. Tid til å samtale. Vær obs på forskjeller i utviklingstempo.	
	En far som ventet	Luk 15,11-32	BoB III	- Fortelling og bilder/film/dramatiserende lek. Sanger. - Fokus; å gjøre dårlige valg, «å komme heim» - angre, gjøre opp.	
	Herren er min hyrde	Salme 23	3sipIII	- Illustrere med bibelhistorier (eks. «Sauen som ble funnet») og med bilder/film/sanger. - Fokus: trygghet, Guds omsorg.	
Den nye himmel og jord	Åp 1,1-2;21,1-5	3siå I	- Illustrer m. bibelhistorier («Enkens sønn i Nain»?) med bilder/film, sanger. - Fokus; døden og håpet. Gi trygghet, tid til samtale.		
7-9 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20 <i>Matt 2, 1-12</i>	Julaft A	- Julespill eller bilder/fortelling/sang. Fokus; velge synsvinkelen til en/fler av rollene i juleevangeliet (vismennene? – kommer til alle folk) Symbol: Stjerne, ev. globus/lysgloben.	Erikssons 8 stadier:

Alder	Tema Utveva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Utveva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II+F	- Påskevandring ev. fortelle. Bilder. Sanger. - Fokus; dagene (hvorfor heter det palmesøndag, skjærtorsdag..?) - Symbol: Palme, brød/vin , kors, sol (dagene). >Tårnagenter?	6-12 år: arbeidslyst/ mindreverdighet
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14	KrHi F, I,II,III	- Fortelling, bilder/film. Sanger. Fokus: Løftet om Den Hellige Ånd. Symbol: Hand (Faderens høyre hand)	Utvikling generelt: 7-9 år: - organisere seg selv - sosiale ferdigheter - egen identitet (ofte «merkelapp-preget»), mestring viktig) - konkurranse (likemann blir rival) -kjønnsbarrierer (gutte-/jentelus)
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Fortelling, bilder/film. Sanger. Fokus: Misjon , misjonsprosjekt?	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; kirkas fødselsdag, usynlig men likevel nær - Symbol: Ildtunge. - Illustr; drage (Ånden og vinden)? >Tårnagenter?	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3sif I	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; historien; det konkrete utdypes, skapt i Guds bilde, menneskets ansvar for jorda og hverandre. Symbol; jordkloden, bruke lysgloben?	10-12 år: -kritisk tenkning -opptatt av verden rundt - finne ut av ting, resonere, noen kan takle abstrakt tenkning - mer kompliserte forhold til jamaaldringer (særlig jenter) -venners regler viktigere - beg. uavhengighet og nysgjerrighet på voksenlivet (start på pubertet, særlig jenter) - mestring i aktiviteter gir selvtilitt
	Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Dialog. - Fokus: Jeg er skapt av Gud, i hans bilde; identitet, evner, muligheter og normer. Undring; sett av Gud hele livet. Guds plan (mening) og omsorg for livet. Sanger.	
	Hva er da et menneske?	Salme 8	7sit III	- Dialog. - Fokus: Jeg, skapt av Gud, en liten del av Guds store skaperverk. Samtidig satt høyt av Gud. Undring; skaperverkets mikro og makro. Bilder og illustrasjoner. Sanger.	
	Syndefallet	1. Mos 3,1-24	23sit F	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; det ondes opphav. - Symbol: Slangen.	
	Herrens bønn Vår Far /Fader vår	Matt 6,6-13	6sip III	- Lese teksten. - Fokus; bønn . Hva er det å be, hvordan be, hva kan vi be om? Lære å bruke lysgloben til bønn?	
	Budene	2 Mos 19,20; 20, 1-20 (20, 13-17)	11sit II	-5., 6., 7., 9. og 10. bud. - Kjente situasjoner, situasjonsspill? - Fokus; Budene er gode levereregler for oss selv og vår neste.	Religiøs utvikling; Fowler 7-12 år: -tenker mer logisk og ser sammenheng mellom årsak og virkning - stor interesse for myter og fortellinger, og søker
	Guds rike er som sennepsfrøet	Mark 4,30-34	Såm II	- Fortell liknelsen. Bilder, sanger. Vise frø, plante. - Symbol: liturgisk farge, grønn.	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
10-12 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20	Julaft A	Julevandring? Bilde/Fortelling. Fokus; velge synsvinkelen til en/fler av rollene i juleevangeliet (gjeterne? - kommer til dem som blir sett ned på). Kulturell og historisk bakgrunn. Symbol: Engel, hjerte, (noe som symboliserer det å være utenfor?) 2. trosartikkel	forklaringer - fortsatt tendens til å tolke det de hører bokstavelig - imiterer ikke lenger, men identifiserer seg med andres tro eller tar avstand fra den - tvil
	Guds barn	Joh 1,9-12	Lysm I	- Knytte opp mot juleevangeliet. Bruke lyset som bilde, ev. kombinert med julekrybba. - Fokus: Hvorfor Gud sendte sin sønn. >Lys Våken (advent)?	
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II,F	- Påskevandring /fortelle. Synsvinkelen til personer (Tomas-tvil/tro). Kulturell og historisk bakgrunn. Bilder/film. Sanger. Symbol: Spikrer/nagler, sårmerker. 2. trosartikkel	
	Jesus og Tomas	Joh 20,24-29	2sip III,F	Se over.	
	Såret for våre overtredelser	Jes 52,13-53,5	Fastel II,III, 18sit I	- Stedfortredende død. Illustrer med historia om Maximilian Kolbe? - Symbol: Pelikanen.	
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14 <i>Joh 16, 7</i>	KrHi I,II,III,F	- Fortelling og bilder/film. Sanger. - Fokus: Hvorfor Kristi himmelfart? Symbol: tallet 40 (prøvetid, forberedelsestid). 2. trosartikkel	
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Fortelling/tekst og bilder/film. Sanger. - Fokus: Jesus med alle dager v. 20. Ta tvil på alvor; noen tvilte v. 17 Dialog.	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling/tekst og bilder/film. Sanger. - Fokus: usynlig men likevel nær. Ånden skaper troen i oss. - Symbol; duen, tallet 50 (pentekoste). -3. trosartikkel	
	Åndens frukt	Gal 5,16-26 (22-23)	19sit I	- Fokus: Det vi gjør <i>skaper</i> noe; godt el. dårlig. Ånden skaper det gode i oss. - Bruke forskjellig frukt; forskjellig smak, næringsinnhold...	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I	- Fortelling, bilder og sanger. - Fokus; a)historien, menneskets ansvar for jorda, miljøvern b) jeg er skapt av Gud c) skapelse og utviklingslære. Dialog. - Symbol: Guds hånd -1. trosartikkel.	
Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Fokus: Jeg er skapt av Gud, i hans bilde, med muligheter og ansvar i møte med det gode og det onde i livet. Dialog.		
Syndefallet	1. Mos 3,1-24	23sit F 2SIF ii	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; det onde ødelegger Guds skaperverk. Gud lager en redningsplan – Dialog - Symbol: sverdet og korset		

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Budene	2 Mos 19,20; 20, 1-20 (20, 1-11)	11sit II	1., 2. og 3. bud. - Fokus: Budene er gode leveregler i forholdet vårt til Gud. Guds hellighet. Dialog. Symbol; tallet 10 (det fullstendige)	
	Samuel i tempelet	1 Sam 3	19sit III Ref F	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Gud har noe å si oss; å kjenne Guds stemme. Du kan være medarbeider i kirka .	
	Gud kaller Moses	2 Mos 2,23- 3,15; 4,10-16	9sit F 1mai III	Fortelling og bilder. Sanger. Gud gir oss ikke større oppgaver enn vi kan klare. Han hjelper oss når det er vanskelig.	
	Jesus som 12-åring i tempelet	Luk 2,41-52	KrÅp II 3sia F	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Jesu barndom; Guds Sønn. Å høre til i Guds hus. Kirka ; et hjem for oss.	
	Jesus hos Marta og Maria	Luk 10,38-42	15sit II, F	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Å være og å gjøre.	
	Tolleren og fariseeren	Luk 18,9-14	BoB II	- Fortelling og bilder. Sanger. Fokus: Å komme til Gud som den jeg er; ærlighet. Ikke se ned på andre, men se dem som Gud ser dem.	
	Jesus er veien, sannheten og livet	Joh 14,6	2sia I, F 4sip III	- Bibeltekst, bilder, sanger - Fokus: Jesus, vår vei til Gud. Hvorfor bare Jesus? Tvil/tro. Dialog	
	Den lille bibel	Joh 3,16	4sit II, Sfpi II	- Bibeltekst, bilder, sanger - Fokus: Guds kjærlighet, tro, frelse. Bibelen > Bibelutdeling og -kurs?	
	Av nåde er dere frelst	Ef 2,1-10 (8-10)	4sit II	- Fokus: Frelse. Nåde/gjerninger. Illustr: Gave. Tema; «Å skryte av seg selv»?	
13-15 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20	Julaft A	- Julevandring? Bilde/fortelling/film, sanger. - Fokus; synsvinkelen til en/fler av rollene i juleevangeliet. (eks. Maria, 15 år? Kommer til tenåringen) Kulturell/historisk bakgrunn. Symbol: Hjerter, liturgisk farge; hvit. El. julekrybbas el. juletreets symboler Lære 2. trosartikkel (konf).	Erikssons 8 stadier: Ungdomstid: Identitet/ rolleforvirring Utvikling generelt: 13-15 år: -identitetskrise -selvopptatt - venner viktig; begge kjønn, kjæresten -systematisk/ abstrakt tenkning, resonere/ vurdere, tenke hypotetisk -
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II + F	- Påskevandring (ev. bidra til vandring for yngre aldersgrupper)/Fortelle, bilde/film, sanger. - Fokus: Synsvinkelen til personer (Peter-Judas? -å svikte/forråde - tilgivelse). Kulturell/historisk bakgrunn. Bilde/film/sang. Symbol: Hane, sølvpenner, liturgisk farge, lilla. Lære 2. trosartikkel (konfirmanter).	
	Såret for våre overtredelser	Jes 52,13-53,5	Fastel II,III, 18sit I	- Bibeltekst, sanger. – Fokus: Stedfortredende død. Lidelsens problem? Nattverden . Symbol: Tornekronen.	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Lære befalingen . - Fokus: Linjen; dåp og konfirmasjon , identitet som Guds barn, misjonsansvaret. Misjonsprosjekt (s. m. 7-9-åringene)?	<p>personlig moral (egne valg) - frigjøring (reforhandling av tidligere roller) - se at dagens valg/handlinger får følger for framtida - sette personlige mål for framtida - forutse konsekvenser av alternativer</p> <p>16-18 år: - går mot uavhengighet - bekymring for framtida - utvikler videre abstrakte evner - større kapasitet til målsetting og viktige valg - evne til å inngå kompromiss - eksperimenterer og tar risiko - selvopptatt</p> <p>Religiøs utvikling; Fowler 13 år - ung voksen: - sliter med identitet - kjemper med synspunkter og følelser, og prøver å samle dem i en enhetlig tro - opptatte av hva andre synes og mener; troen er på vei til å bli slik andre forventer - tenkningen er abstrakt, og troen begynner å bli personlig - blir ungdommen sviktet, kan det få følger for utviklingen videre (hos mange stopper trosutviklingen her)</p>
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14	KrHi F, I,II,II	- Fortelling/bibeltekst. Sanger. - Fokus: usynlig men likevel nær, trygghet. - Symbol: Hand fra sky. - Lære 2. trosartikkel (konf).	
	Talsmannen	Joh 14,16-18	Pidag II	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; Den hellige Ånd, hos oss og i oss. Tema; «Ikke foreldreløs.»?	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F Same III	- Fortelling/bibeltekst. - Fokus; Ånden; usynlig og nær, skaper det gode og troen i oss. (oppsummering). - Symbol; trekant (treenigheten), liturgisk farge; rød - Lære 3. trosartikkel (konfirmanter).	
	Åndens frukt	Gal 5,16-26 (22-23)	19sit I	Se over og 10-12 år.	
	Skapelsen	1. Mos 1,1-2,4	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3sia I	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; a) skapelseshistorien, menneskets ansvar for jorda, miljøvern b) jeg er skapt av Gud. - Symbol; jordkloden i Guds hånd., liturgisk farge; grønn. - Lære 1. trosartikkel (konf).	
	Du har skapt meg på skremmende underfullt vis	Salme 139	Minne III	- Dialog. - Fokus: Jeg er skapt av Gud, i hans bilde; identitet, evner, muligheter og normer. Muligheter og ansvar i møte med det gode og det onde i livet.	
	Syndefallet	1. Mos 3,1-24	23sit F 2SIF ii	- Fortelling og bilder. Sanger. - Fokus; «den onde arven». Behov for frelse/redning. - Symbol: torner, liturgisk farge; lilla	
	De ti bud	2 Mos 19,20; 20,1-20	11sit II	- Alle 10. - Fokus: Hva er det å drepe, stjele, lyve...? Jesu innskjerping av budene. Vårt ansvar for oss selv og vår neste. Lære budene (konf).	
	Sosial rettferdighet	Amos 5,7-15	Rettf II	- Dialog. Fokus: Hvem er «stormennene» i vårt samfunn? Å ta ansvar (konkret). «Noen må våke i verdens natt»	
	Bergprekenen	Luk 6,20-49	AH III, 1mai I, 9sit III	- Dialog. Fokus: Salig? (fattig, sulten, sørgende, utstøtte) Ve? (rike...) Knyttes til KN-aksjon?	
	Jesus og den rike unge mannen	Luk 18,18-30	13sit F	- Dialog. Fokus: Skatten i himmelen, Guds rike, evig liv? Meg og den rike unge mannen; likheter/forskjeller? Kamelen og nåløyet?	
	Gled dere!	Fil 4,4-8	4sia II Same II	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: Gleden i Herren, bekymring og bønn , Guds fred.	
	Guds kjærlighet	1 Joh 4,7-11	7sit I	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; Kjærligheten kommer fra Gud. Typer kjærlighet: Guds kjærlighet (agape), vår kjærlighet til Gud og til medmennesker. (ev. knytte til samlivstema; eros) - Symbol; hjerte	

Alder	Tema Utneva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Utneva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
	Kjærlighetens høysang	1 Kor 13	BoB III 10sit II	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; tro, håp, kjærlighet. Kjærlighetens vesen. - Symbol: kors/anker/hjerte	Ung voksen: -troen blir selvstendig - har troen fått utviklet seg, vektlegges fornuft, kritisk vurdering av autoriteter og selvrefleksjon -troen så sterk at den kan tåle gruppepress. Erikssons 8 stadier: Ung voksen: Intimitet/ isolasjon
	Tilgi meg Gud	Salme 51	–	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; Guds hellighet og menneskets behov for tilgivelse. Hva tilgivelse er og ikke er. Forsoning. - Symbol; liturgisk farge; lilla.	
	Bønn, klage og tillit	Salme 71	–	- Bibeltekst, sanger. - Fokus; «Vær ikke langt borte..» bønn og tillit. Klagens plass i livet og i Bibelen.	
	Guds løfte til Abraham <i>Velsignelsen</i>	1 Mos 12,1-3 4. Mos 6, 22-27	Apost I, Olsok F <i>Nydag I</i>	- Fortelling/bibeltekst, sanger. - Fokus; kall og velsignelse.	
16-18 år	Juleevangeliet	Luk 2,1-20 <i>Joh1,1-18 (1-12)</i> <i>Matt 2, 1-12</i>	Julaft A	- Fortelling /bibeltekst, bilder/film, sang. - Fokus; Jesus, Guds sønn, verdens frelser - kommer til meg og alle folk. El. Ordet ble menneske (Joh 1) Symbol: julekrybbas eller juletreets symboler. 2. trosartikkel.	
	Guds løfte til David og hans ætt	2 Sam 7,1-17	–	- Fortelling/bibeltekst, sanger. –Fokus; løfte til Davids slekt; konger til evig tid – Jesus; Davids sønn. Symbol; krone.	
	Påskefortellingen	Matt 26, 1 - 28, 10	Palm II, Skjær I, Lang I, 1sif III, Pådag II + F	- Påskevandring (ev. å bidra til vandring for yngre aldersgrupper). Påskemåltid? Sammenhengende lesing av lidelses- og oppstandelseshistorie. Kulturell og historisk bakgrunn. Symbol: Lam/lam m. kors/lam m. seiersfane. 2. trosartikkel.	
	Såret for våre overtredelser	Jes 52,13-53,5	Fastel II,III, 18sit I	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: Stedfortredende død. Helbredelse?	
	Den store soningsdagen	3 Mos 16	–	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: sonoffer i GT og NT. Jesus som Guds lam. - Symbol: Lammet/lammet med kors.	
	Dåps- og misjonsbefalingen	Matt 28, 16-20	Treen I	- Bibeltekst, sanger. - Fokus: Å være disippel; Kall til tjeneste og løfte om Jesu nærvær. Mine oppgaver?	
	Kristi Himmelfart	Apg 1, 1-14 <i>(Joh 16, 7)</i>	KrHi F, I, II, III	- Fortelling/bibeltekst, film. Sanger. Fokus: Løftet om Jesu gjenkomst. <i>El. hvorfor Kristi himmelfart.</i> Symbol: Ørn i flukt - 2. trosartikkel	
	Talsmannen	Joh 14,16-18 <i>14, 26/15, 26/16,8</i>	Pidag II	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; Den hellige Ånd, talsmannen; trøster, hjelper, formaner, advokat.	
	Pinsedag	Apg 2,1-13	Pidag I,II,III,F	- Fortelling/bibeltekst. - Fokus; fylt av Den hellige ånd..? v. - Symbol;	

Alder	Tema Uttheva: høytider	Bibeltekst <i>Andre tekster</i>	Tekstrekka *	Forslag til konkretisering, fokus og symboler. >Breddetiltak Uttheva: Kirkens tro og tradisjon	Utvikling
			Same III	liljen. - 3. trosartikkel	
	Livet i Ånden (Åndens frukt)	Gal 5,16-26	19sit I	- Bibeltekst. Sang. –Fokus; Striden mellom Ånden og ”kjøttet”: forskjellige frukter. Bruke gode og dårlige frukter som konkretisering?	
	Skapelse	1. Mos 1,1-2,4 -1. Mos 2,4-25 -Åp 22,1-5	Pånatt A, Pidag II, 19sit F, Jonsok III, 3siå I -Same F -Lysm III	- Fortelling/bibeltekst og bilder. <u>Ute-tema?</u> Sanger. - Fokus; skapelse og nyskapelse. - Symbol; Alfa og Omega, Livets tre. - 1. trosartikkel.	
	Den nye himmel og jord	Åp 1,1-2;21,1-5	AH F 3siå I	Se over. - Symbol; tallet 12 (den nye jord)	
	Syndefall	1. Mos 3,1-24	23sit F 2SIF ii	- Fortelling/bibeltekst. Sanger. - Fokus; «Har Gud virkelig sagt?» Fristelsen. «La oss ikke komme i fristelse.» (Vår Far) Å kjempe mot det onde. Symbol; kunnskapens tre, frukten	
	Fred med Gud, rettferdiggjort av tro	Rom 5,1-11	Pidag III Minne I	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; Jesus, vår rettferdighet (tilregna), forsoning.	
	Herren er vår Gud	5 Mos 6,4-9	Såm III Treen I	- Bibeltekst. Sang. - Fokus; trobekjennelser , bare en Gud! Å bekjenne med livet, og om nødvendig med ord.	
	Møte med Den hellige	Jes 6,1-8	Treen III 11sit F	- Bibeltekst. Sang. - Fokus: Gud kaller Jesaja; ”Hvem skal jeg sende, og hvem vil gå for oss?” Mitt svar på Guds kall?	
	Lovsyng Gud!	Salme 150	–	- Bibeltekst. <u>Sang!</u> - Fokus: Lovsang; hvorfor og hvordan? Synge forskjellige typer lovsang (flere gloria, andre lovsangsvers..). Ha med organist/band?!	

Forslag til bruk av tekster til sammenhengende lesing:

			Utferden fra Egypt,	10-12 år	Kombinert med film og ”de 10 bud».
Evangeliet etter Markus,	13-15-åring	I konfirmantåret.	Ruts bok,	13-15 år	Dialog/undervisning i grupper.
Paulus brev til filipperne,	16-18 år	Dialog/undervisning i grupper.	Jona	10-12 år	Kombinert med film
Paulus brev til efeserne,	16-18 år	Dialog/undervisning i grupper.			

Tips til konkretisering (for barn (opp til ungdomsskolealder):

Motto for innsamling av ideer til konkretisering: Stjel som ravner, og del raust med andre som driver med trosopplæring!

Søndagsskolen Norge (SN, tidligere Norsk søndagsskoleforbund), har gode bilder (plansjer og digitalt) til bruk i trosopplæringa. Man kan også lage lysbildeserier ved å skanne bilder fra bøker, men da må man være nøye med å følge regler om opphavsrett. Sjekk fellesrådets avtale med Kopinor. SN har også opplegg for de forskjellige aldersgruppene, som kan være en god investering. Til hjelp til sangvalg, anbefales Barnesalmeboka, med notebok og cd. IKO's cd-er for høytidene er også gode: Gloria (jul), Lucia, Hosianna (påske), Halleluja (pinse). Til disse finnes det et notehefte med tips til hvordan sangene kan brukes.

Sanger:

Barnesalmeboka, IKO 1999, ISBN: 9788254306048 (for barn 6 år - ungdom)

Barnesalmeboka - spillebok, Verbum 2005, ISBN: 9788254309841

Barnesalmeboka – cd,

Nettsider:

Dnk: <http://www.kirken.no>

Barn og Tro: <https://www.barnogtro.no/>

IKO: <http://www.iko.no>

Søndagsskolen Norge: <http://www.nssf.no>

Anbefalt litteratur:

Utviklingspsykologi, religionspsykologi og -pedagogikk

Asheim/Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning og oppdragelse*, Universitetsforlaget 1996, ISBN 9788200025412 (8200025411)

Askland/Sataøen: *Utviklingspsykologiske perspektiver på barns oppvekst*, Gyldendal akademisk 2009, ISBN 9788205386877 (8205386870)

Evenshaug/Hallen: *Barne- og ungdomspsykologi*, Gyldendal akademisk 2000, ISBN 9788241710988

Evenshaug/Hallen: *Barnet og religionen. Barnets psykologiske forutsetninger for religion*, Universitetsforlaget 1989, ISBN 9788200028109 (8200028100)

Fougner, Jorun: *Gud i barnehagen. Om barn, religion og etikk*, Tano Aschehoug 1999, ISBN 9788251833301 (8251833302)

Hansen, Bjørn (red): *Møtepunkt - en samtale med Gud. Bønnebok for ungdom*, KABB og Trosopplæringsreformen DNK 2010

Trosopplæring

Sagberg, Sturla (red): *Barnet i trosopplæringen*, IKO 2008, ISBN 9788271128654

Torgauten, Tor Ivar: *Kirkeårets fortellingstekster 1. Trosformidling for alle ved hjelp av fortellingstekstene fra advent til påsketiden*, IKO 2011, ISBN 9788282490481

Kirkeårets fortellingstekster 2. Fra Kristi himmelfartsdag til siste søndag i kirkeåret, IKO 2012, ISBN 9788282490672

Artikler om trosopplæring, IKO.no

05.okt. 2007: Unge frivillige medarbeidere i menighetene (Geir Hegerstrøm, IKO i avisen Dagen)

Prismet nr.3 2007:

Det myndige barnet: Om å myndiggjøre barnet og møte det som subjekt